

--	--	--	--	--	--	--	--

Dzień

Miesiąc

Rok

Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego
STOPIEŃ SZKOLNY
Rok szkolny 2023/2024

Instrukcja dla uczestnika:

1. Sprawdź, czy test zawiera **14 stron**. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś Komisji.
2. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
3. Pisz czytelnie i używaj tylko długopisu lub pióra z czarnym lub niebieskim tuszem/atramentem. Nie używaj korektora.
4. Test, do którego przystępujesz, zawiera **15 zadań**. Wśród nich są zadania zamknięte i zadania otwarte wymagające krótkiej odpowiedzi.
5. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz inną odpowiedź.
6. Przy każdym zadaniu podano liczbę punktów, które możesz otrzymać za poprawnie wykonane polecenie.
7. W **zadaniach otwartych**, zapisz **pełne rozwiązania**, starannie i czytelnie, w miejscach wyznaczonych przy poszczególnych zadaniach. Pamiętaj, że pominięcie argumentacji lub istotnych obliczeń w rozwiązaniu zadania otwartego może spowodować, że za to rozwiązanie nie będziesz mógł dostać pełnej liczby punktów. Pomyłki przekreślaj (nie stosuj korektora).
8. Redagując odpowiedzi do zadań, możesz wykorzystać miejsca opatrzone napisem **Brudnopis**. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.
9. Możesz korzystać z linijki, lupy oraz kalkulatora prostego.
10. Podczas trwania konkursu nie możesz korzystać z pomocy naukowych, ani podpowiedzi kolegów – narażasz ich i siebie na dyskwalifikację. Nie wolno Ci również zwracać się z jakimikolwiek wątpliwościami dotyczącymi treści zadań do członków Komisji.
11. Za rozwiązanie arkusza możesz uzyskać maksymalnie **60 punktów**. Do stopnia rejonowego zakwalifikują się uczestnicy, którzy zdobędą co najmniej **48 punktów tj. 80 % punktów**.
12. Na udzielenie odpowiedzi masz **90 minut**.

Życzymy Ci powodzenia!

Wypełnia Szkolna Komisja Konkursowa

.....
Imię i nazwisko uczestnika

Liczba uzyskanych punktów / 60

Zadanie 1. (0-3 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____/ 3

Grafika przedstawia fragment mapy turystycznej, która obejmuje obszar wokół Jeziora Góreckiego na terenie Wielkopolskiego Parku Narodowego.

Oceń, czy poniższe informacje są prawdziwe. Zaznacz P, jeżeli informacja jest prawdziwa, albo F – jeżeli jest fałszywa.

1.	Wokół Jeziora Góreckiego wyznaczono szlak rowerowy.	P	F
2.	Z miejscowości Górk do Muzeum Przyrodniczego WPN można dojść szlakami turystycznymi – niebieskim i czerwonym.	P	F
3.	Najwyższym szczytem prezentowanego fragmentu mapy jest Osowa Góra, której wysokość wynosi 131 m n.p.m.	P	F

Liczba uzyskanych punktów: ____/ **2**

Zmierz na mapie przy pomocy linijki długość trasy wzdłuż torów kolejowych między stacjami Mosina Pożegowo – Osowa Góra. Oblicz jej odległość rzeczywistą w terenie. Zapisz obliczenia, wynik podaj w kilometrach.

Źródło: mapy.cz

Miejsce na obliczenia:

[illegible]

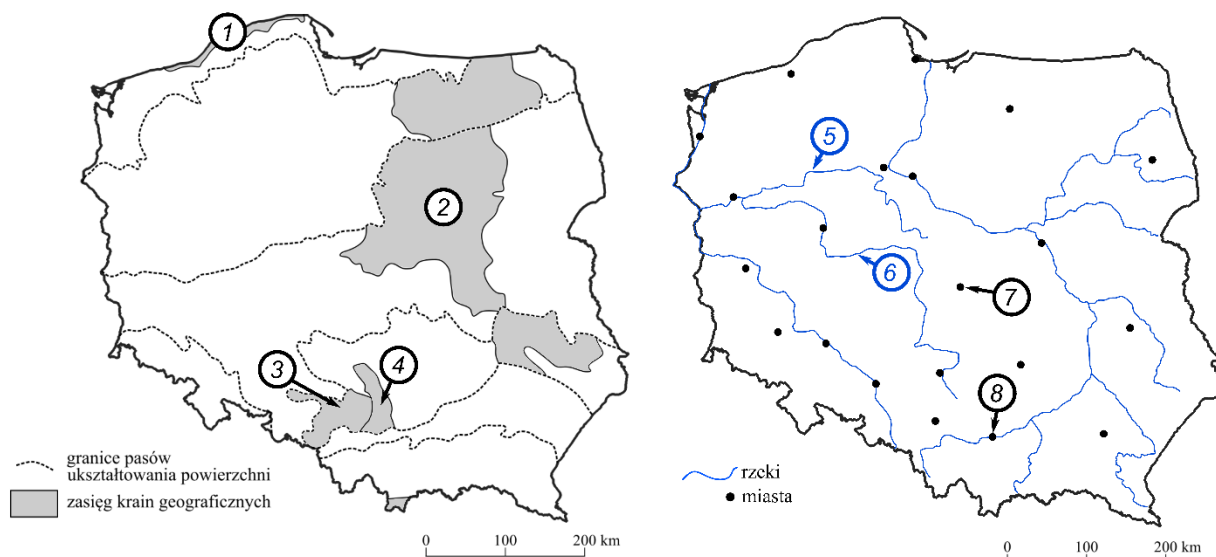
Długość trasy kolejowej między wymienionymi stacjami wynosi km.

Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego
STOPIEŃ SZKOLNY 2023/2024

Zadanie 3. (0-8 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____/ 8

Wpisz w tabeli nazwy krain geograficznych, miast i rzek zaznaczonych na poniższych mapach.

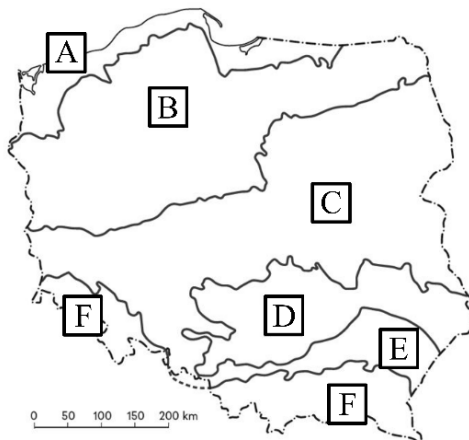

Numer na mapie	Nazwa
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	

Zadanie 4. (0-6 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____/ 6

Mapa przedstawia granice pasów krajobrazowych w Polsce.

Rozpoznaj charakterystyczne elementy wybranych pasów przedstawione na fotografiach poniżej.
Uzupełnij tabelę wpisując litery oznaczające pasy, skąd pochodzą zdjęcia oraz podaj ich nazwy.

Lp.	Zdjęcie	Pas krajobrazowy (wpisz literę z mapy)	Nazwa pasa krajobrazowego
1.			
2.			
3.			

Źródła grafik: <https://pixabay.com>, <https://www.plazuujemy.pl/>, <https://pixabay.com>

Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego
STOPIEŃ SZKOLNY 2023/2024

Zadanie 5. (0-6 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____ / 6

Grafiki 1 – 3 przedstawiają fotografie wykonane z trzech różnych szczytów w Polsce.

1

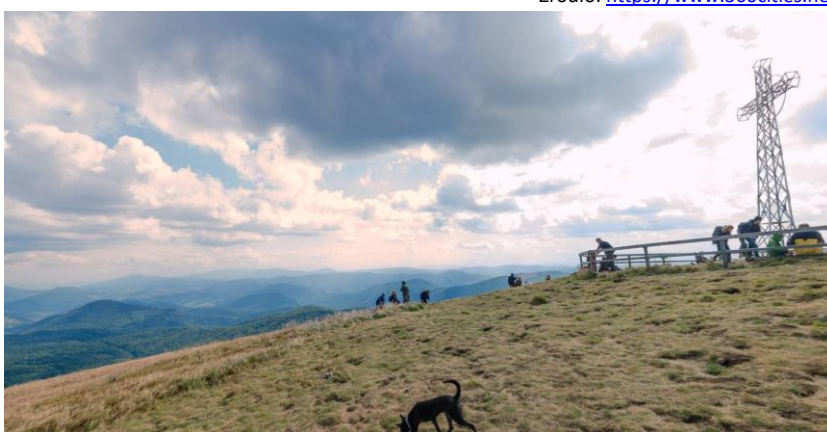
Źródło: <https://www.360cities.net>

2

Źródło: <https://www.360cities.net>

3

Źródło: <https://www.360cities.net>

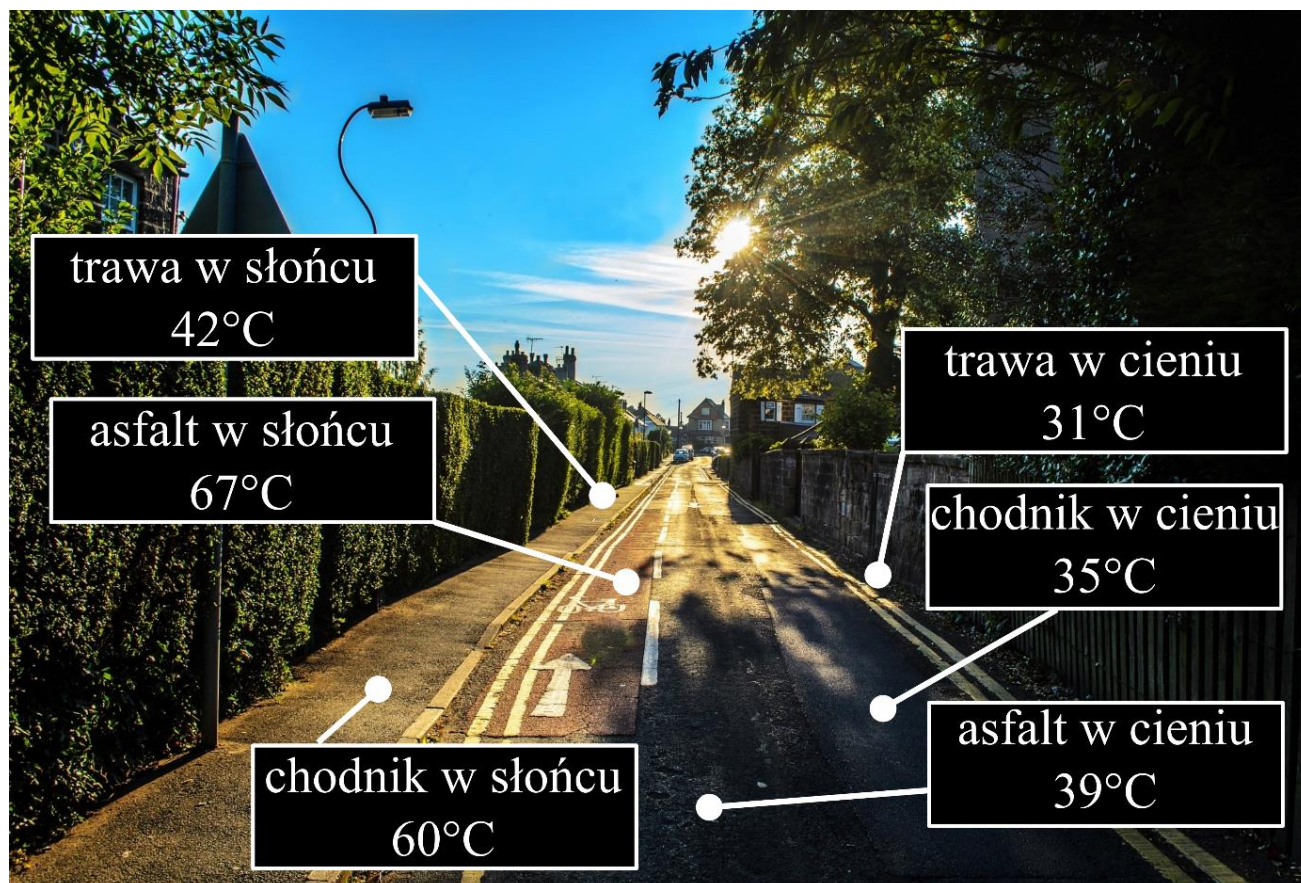
Uzupełnij poniższą tabelę. Wpisz właściwe nazwy szczytów i numery fotografii.

Wysokość w m n.p.m.	Nazwa szczytu	Numer fotografii
1894		
1603		
1346		

Zadanie 6. (0-2 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____ / 2

Grafika przedstawia nagrzane podłoże o różnym pokryciu. W dniu pomiaru maksymalna wartość temperatury w ciągu dnia wynosiła 37°C.

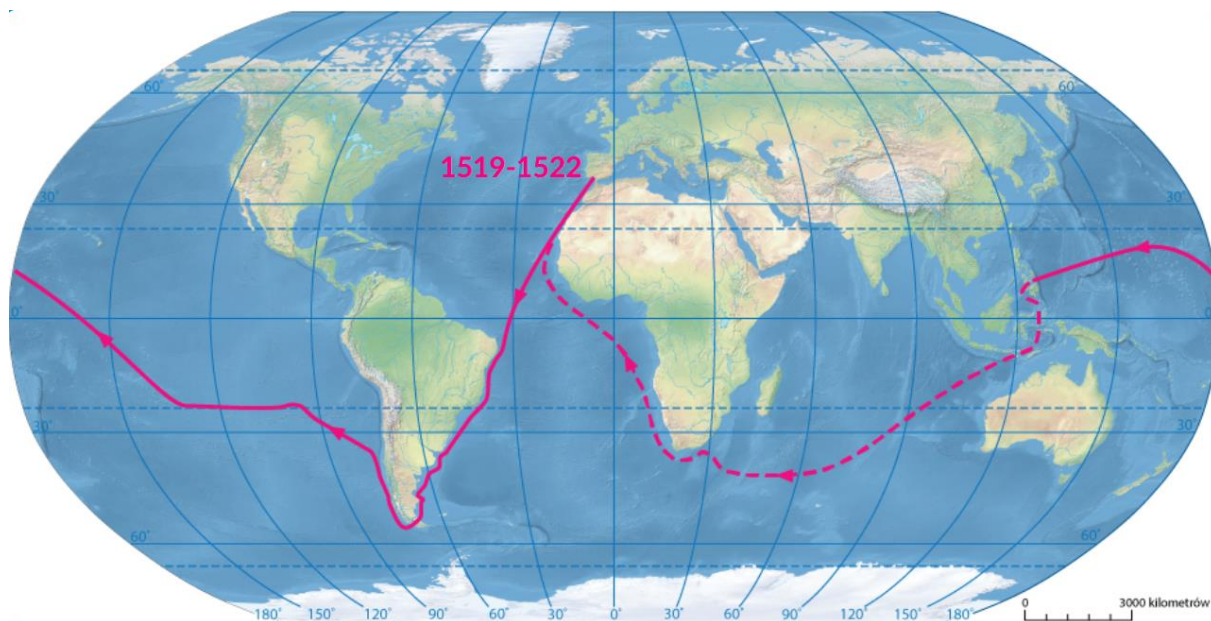
Grafika: <https://pixabay.com/pl/photos/ulica-chodnik-samoch%C3%B3d-opieka-domy-219710/>

Wyjaśnij, jaki wpływ mają rośliny na klimat panujący w miastach. Odwołaj się do wybranych przez siebie danych zamieszczonych na zdjęciu.

Zadanie 7. (0-7 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____/ 7

Mapa przedstawia trasę jednej z pierwszych wypraw geograficznych.

Źródło: Interaktywne Plansze Przyrodnicze: Geografia, wyd. Learnetic

Uzupełnij poniższe zdania, wpisując właściwe określenia.

Zaznaczona trasa przedstawia wyprawę prowadzoną przez Po wyruszeniu z Hiszpanii statki wpłynęły na wody Oceanu Przemierzając się wzdłuż (podaj kierunek świata) wybrzeży Ameryki Południowej wyprawa przekroczyła Zwrotnik Wodami Oceanu dotarła do Archipelagu Malajskiego, gdzie śmierć poniósł dowódca wyprawy w walce z mieszkańcami jednej z wysp. W drodze powrotnej żeglarze przemierzali wody Oceanu Indyjskiego docierając do południowych wybrzeży Nim dotarli do Hiszpanii, po raz czwarty przekroczyli linię

Zadanie 8. (0-12 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____ / 12

Fotografie prezentują wybrane gatunki roślin i zwierząt z różnych stref krajobrazowych świata. Opisy przedstawiają charakterystyczne zajęcia oraz przykłady gospodarowania.

Rośliny:

1

2

3

4

Zwierzęta:

5

6

7

8

Źródła grafik: www.pixabay.com

Opisy:

A – Papuasi budują domy na wysokich palach, mieszkańcy powszechnie wykorzystują niezwykle bogactwo gatunków roślin, które służą za lekarstwa

B – ze względu na licznie występujące urodzajne gleby (czarnoziemy) ludność głównie uprawia rośliny m.in. zboża

C – obszary wykorzystywane głównie do wypasu bydła, duże dochody dostarcza turystyka polegająca na obserwowaniu zwierząt z samochodów terenowych

D – główne zajęcie to transport towarów z wykorzystaniem zwierząt jucznych, ludzie zamieszkują głównie w namiotach i szałasach

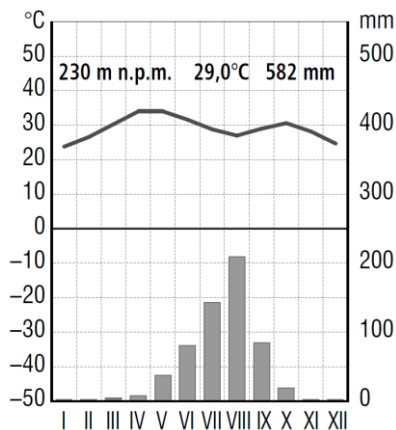
Uzupełnij tabelę nazwami stref krajobrazowych oraz odpowiednimi cyframi (które odpowiadają zamieszczonym fotografiom) i literami (które odpowiadają opisom).

Strefa krajobrazowa	Rośliny (wpisz numer fotografii)	Zwierzęta (wpisz numer fotografii)	Zajęcia i przykłady gospodarowania (wpisz literę właściwego opisu)
Pustynie			
Wilgotne lasy równikowe			
Sawanny			
Stepy			

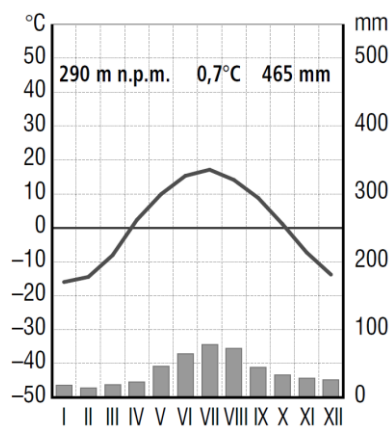
Zadanie 9. (0-1 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____/ 1

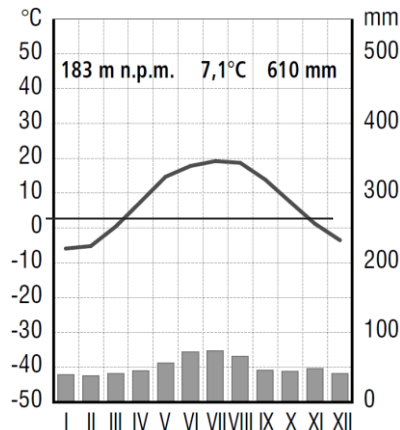
Rozpoznaj, który z klimatogramów prezentuje roczny rozkład temperatury i opadów dla stacji położonej w krajobrazie tajgi.

1

2

3

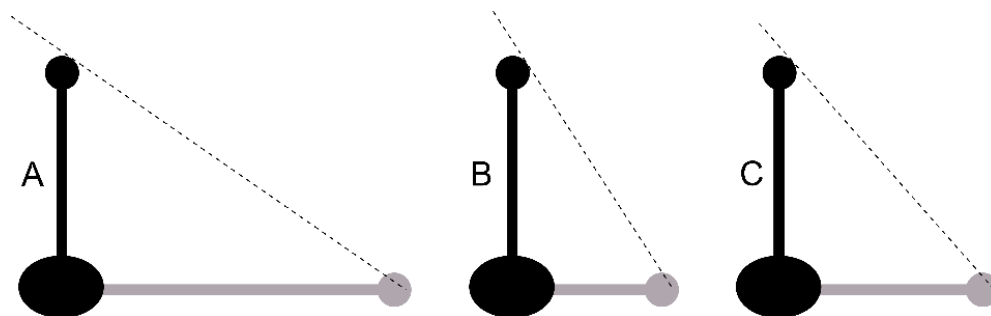
Źródło grafik: Grabowicz N., Litmanowska J., Sojka T., *Geografia, Geografia poziom rozszerzony*, wyd. Demart

Klimatogram charakterystyczny dla tajgi oznaczono numerem:

Zadanie 10. (0-2 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____/ 2

Uczniowie wykonywali pomiary długości cienia rzucanego przez gnomon (za który posłużył pachotek używany na lekcji wychowania fizycznego). Pomiary prowadzono w tym samym miejscu na boisku szkolnym o godzinie 12:00 w różnych porach roku.

Wybierz, który z pomiarów wykonali latem i uzasadnij swój wybór.

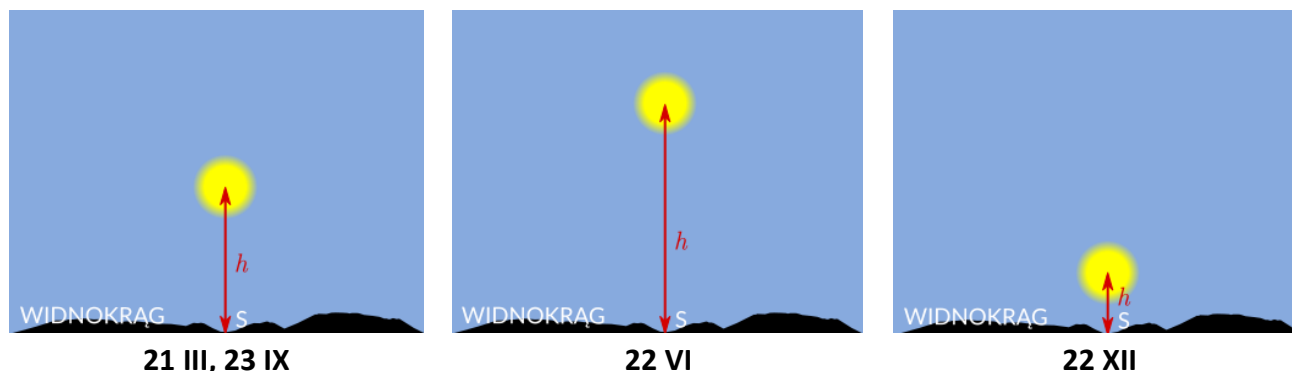
Oznaczenie wybranego pomiaru:

Uzasadnienie:

Zadanie 11. (0-2 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____/ 2

Grafiki przedstawiają konsekwencję jednego z ruchów Ziemi.

Źródło: Wirtualne Laboratoria Przyrodnicze: Geografia, wyd. Learnetic

Wyjaśnij, jaką konsekwencję przedstawiono na rysunkach. Podaj nazwę ruchu Ziemi, z którym jest związana.

Ruch Ziemi: _____

Wyjaśnienie:

.....

.....

.....

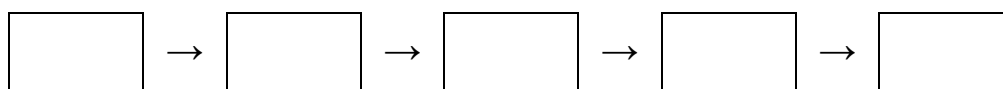
.....

Zadanie 12. (0-2 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____/ 2

Uporządkuj podane informacje w takiej kolejności, aby przedstawiały zjawisko efektu cieplarnianego.

- A** - Część promieniowania odbija się od powierzchni Ziemi, a część jest przez nią pochłaniana.
- B** - Słońce emituje promieniowanie krótkofalowe, które dociera do powierzchni Ziemi.
- C** - W efekcie ogrzewa się dolna atmosfera i podłoże.
- D** - Zawarte w atmosferze gazy cieplarniane pochłaniają promieniowanie i kierują je z powrotem w kierunku Ziemi.
- E** - Powierzchnia Ziemi nagrzewa się, otrzymane ciepło wypromieniowuje w postaci promieniowania długofalowego.

Zadanie 13. (0-3 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____/ 3

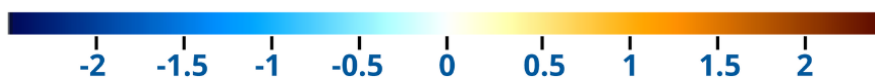
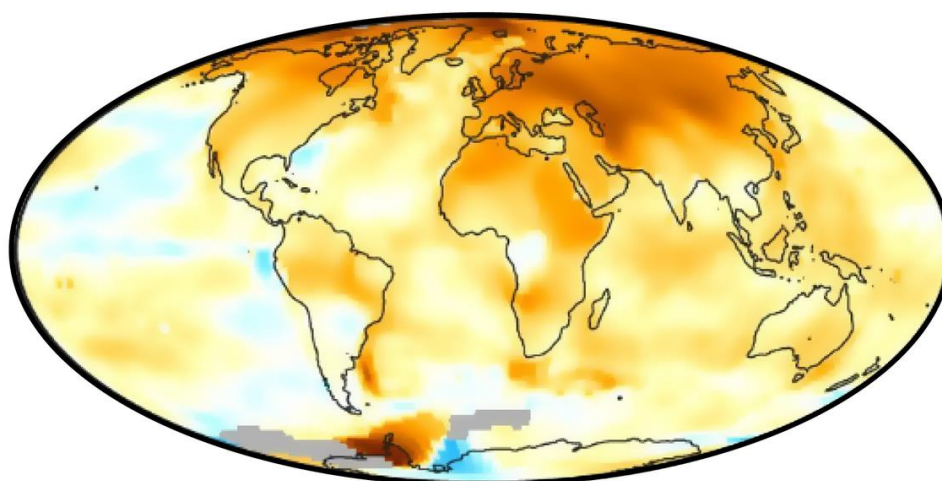
Oceń, czy poniższe informacje są prawdziwe. Zaznacz P, jeżeli informacja jest prawdziwa, albo F – jeżeli jest fałszywa.

1.	Gdyby Ziemia pozbawiona była atmosfery średnia temperatura przy jej powierzchni wynosiłaby około -18°C .	P	F
2.	Najważniejszym gazem cieplarnianym jest dwutlenek węgla (CO_2).	P	F
3.	Od drugiej połowy XX wieku do czasów współczesnych średnia temperatura atmosfery przy powierzchni Ziemi wzrosła o ponad 1°C .	P	F

Zadanie 14. (0-2 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____/ 2

Mapa przedstawia odchylenia średniej temperatury Ziemi (anomalie) w latach 1999-2008.

Anomalia temperatury ($^{\circ}\text{C}$)

Źródło: <https://zpe.gov.pl/a/przeczytaj/DV32YuvDD>

Porównaj rozkład anomalii temperatury na półkuli północnej i południowej w latach 1999-2008.

Zadanie 15. (0-2 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____/ 2

Zaproponuj dwa działania, które możesz podjąć z koleżankami i kolegami z klasy w celu spowolnienia tempa globalnego ocieplenia.

Działanie 1:

Działanie 2:

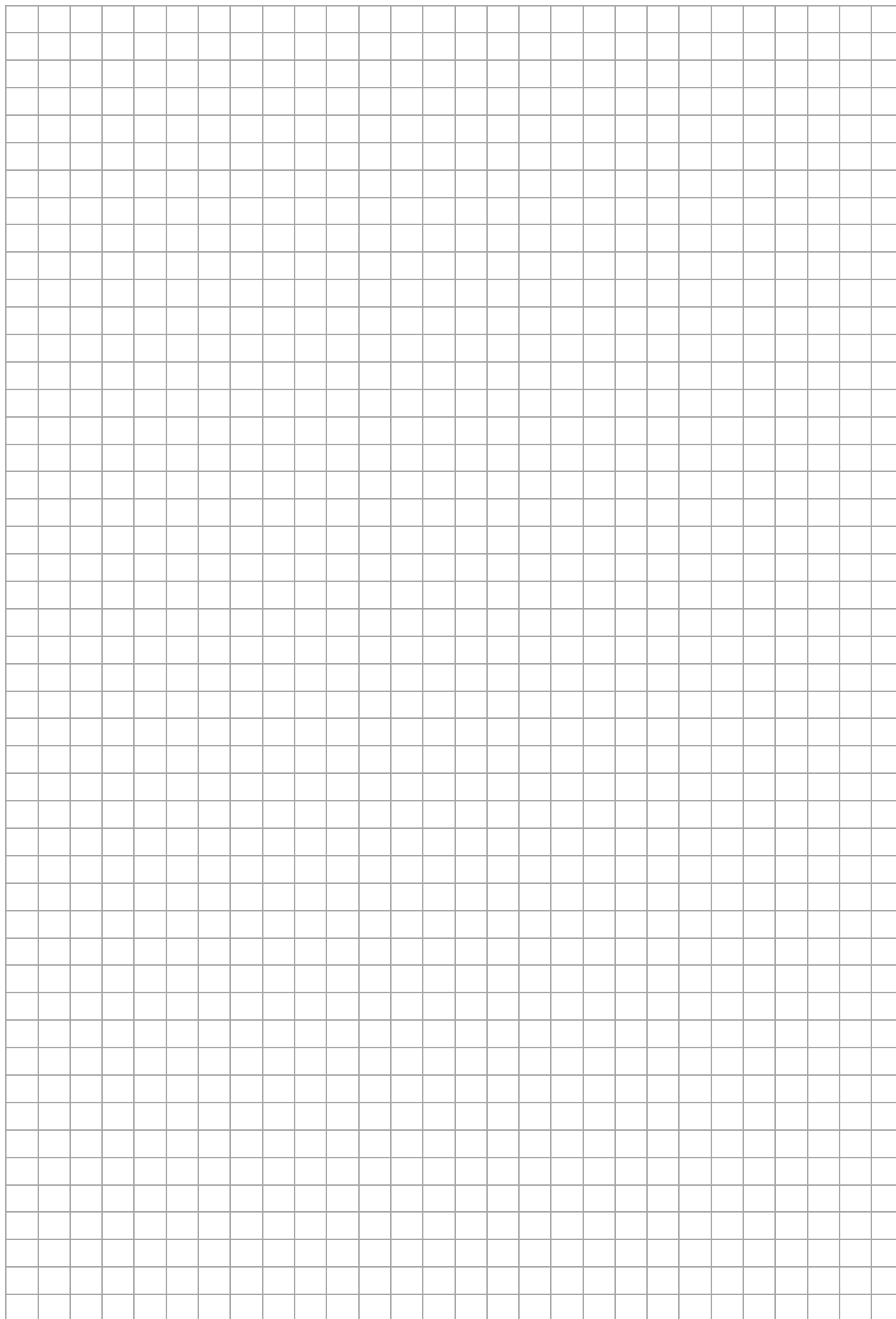
Wypełnia Szkolna Komisja Konkursowa

Liczba uzyskanych punktów:

.....
Podpis nauczyciela oceniającego (imieniem i nazwiskiem)

Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego
STOPIEŃ SZKOLNY 2023/2024

Brudnopis (nie podlega ocenie)

Identyfikator uczestnika

--

Pieczęć szkoły

.....

Data urodzenia uczestnika

--	--	--	--	--	--	--	--

Dzień

Miesiąc

Rok

Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego
STOPIEŃ REJONOWY
Rok szkolny 2023/2024

Instrukcja dla uczestnika:

1. Sprawdź, czy test zawiera **17 stron**. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś Komisji.
2. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
3. Pisz czytelnie i używaj tylko długopisu lub pióra z czarnym lub niebieskim tuszem/atramentem. Nie używaj korektora.
4. Test, do którego przystępujesz, zawiera **16 zadań**. Wśród nich są zadania zamknięte i zadania otwarte wymagające krótkiej odpowiedzi.
5. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz inną odpowiedź.
6. Przy każdym zadaniu podano liczbę punktów, które możesz otrzymać za poprawnie wykonane polecenie.
7. W **zadaniach otwartych**, zapisz **pełne rozwiązania**, starannie i czytelnie, w miejscach wyznaczonych przy poszczególnych zadaniach. Pamiętaj, że pominięcie argumentacji lub istotnych obliczeń w rozwiązaniu zadania otwartego może spowodować, że za to rozwiązanie nie będziesz mógł dostać pełnej liczby punktów. Pomyłki przekreślaj (nie stosuj korektora).
8. Redagując odpowiedzi do zadań, możesz wykorzystać miejsca opatrzone napisem **Brudnopis**. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.
9. Możesz korzystać z lupy oraz kalkulatora prostego.
10. Podczas trwania konkursu nie możesz korzystać z pomocy naukowych, ani podpowiedzi kolegów – narażasz ich i siebie na dyskwalifikację. Nie wolno Ci również zwracać się z jakimikolwiek wątpliwościami dotyczącymi treści zadań do członków Komisji.
11. Za rozwiązanie arkusza możesz uzyskać maksymalnie **53 punkty**. Do stopnia wojewódzkiego zakwalifikują się uczestnicy, którzy zdobędą co najmniej **45 punktów tj. 85 % punktów możliwych do zdobycia**.
12. Na udzielenie odpowiedzi masz **90 minut**.

Życzymy Ci powodzenia!

Wypełnia Rejonowa Komisja Konkursowa

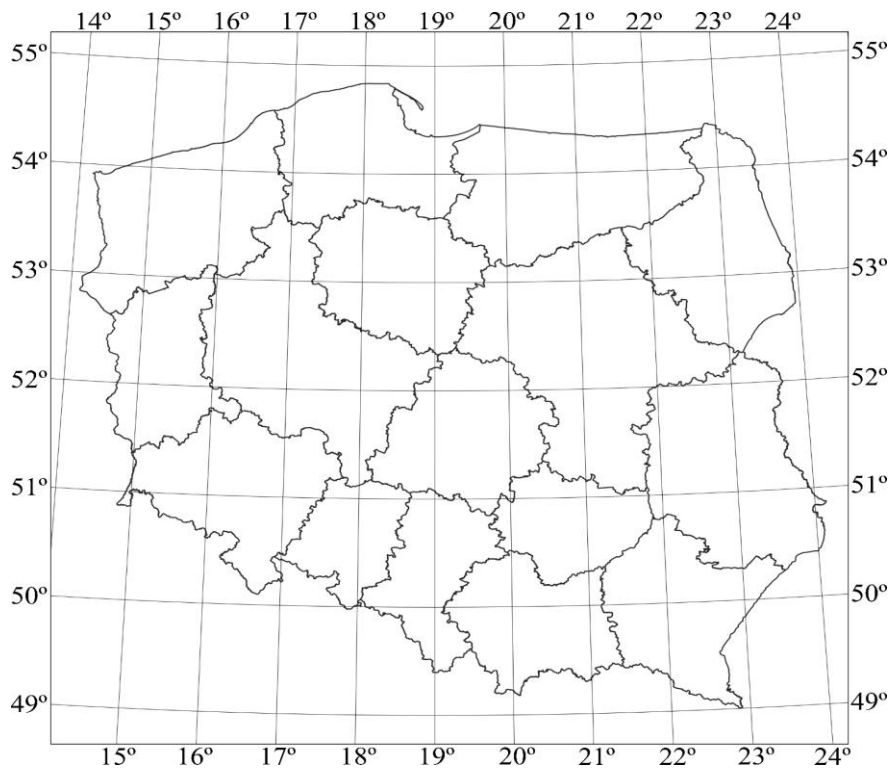
.....

Imię i nazwisko uczestnika

Liczba uzyskanych punktów / 53

Liczba uzyskanych punktów: ___/ 7

Przeanalizuj wartości współrzędnych geograficznych (długości i szerokości geograficznej) opisane na ramce mapy. Na jej podstawie wykonaj polecenia A. - C.

A. Zaznacz na mapie następujące punkty:

- I. 53°N 17°E
- II. 54°N 23°E
- III. 53°N 22°E

B. Podaj nazwy półkul, na których położona jest Polska

C. Oblicz rozciągłość równoleżnikową Polski. Wynik zaokrąglij do pełnych stopni, zapisz obliczenia.

Miejsce na obliczenia:

[illegible]

Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego
STOPIEŃ REJONOWY 2023/2024

Zadanie 2. (0-4 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____/ 4

Wpisz w tabeli nazwy województw lub ich stolic zgodnie z podpisami w nagłówkach kolumn.

Numer na mapie	Nazwa województwa
5	
2	

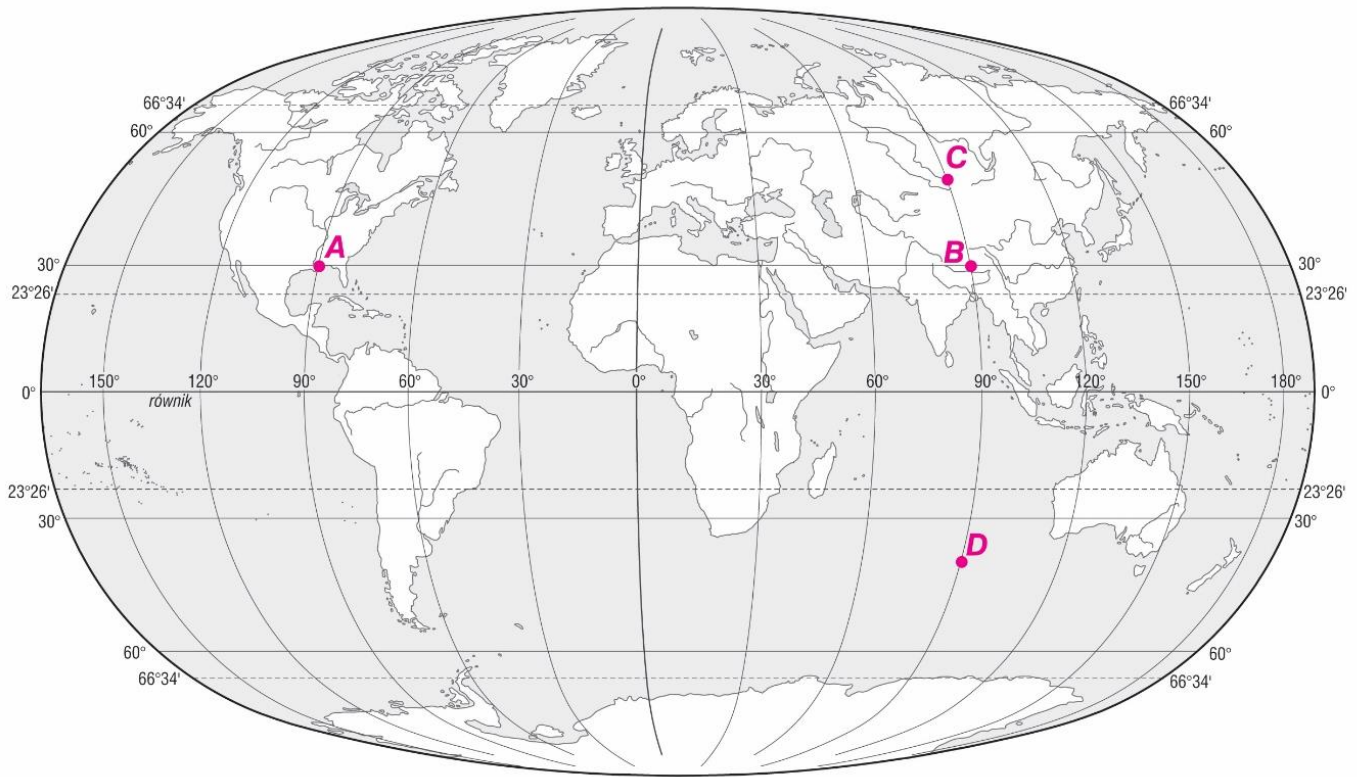
Numer na mapie	Nazwa stolicy/stolic
7	
16	

Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego
STOPIEŃ REJONOWY 2023/2024

Zadanie 3. (0-3 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____ / **3**

Korzystając z mapy wykonaj polecenia A-B.

Źródło grafiki: Mrozek T., Sypniewski J., Wieczorek M., *Geografia repetytorium szkoła podstawowa*, wyd. Demart

A. Podaj współrzędne geograficzne punktów A i C oznaczonych na mapie.

A	C

B. Zaznacz na mapie punkt E o następujących współrzędnych: 150°W, 30°S

Zadanie 4. (0-3 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____ / **3**

Rozpoznaj korzystając z fotografii, w jakim typie lasu klasa VII była na szkolnej wycieczce. Zwróć szczególną uwagę na podłoże oraz ściółkę. Uzasadnij swój wybór dwoma argumentami.

Typ lasu:

.....

Uzasadnienie:

.....

.....

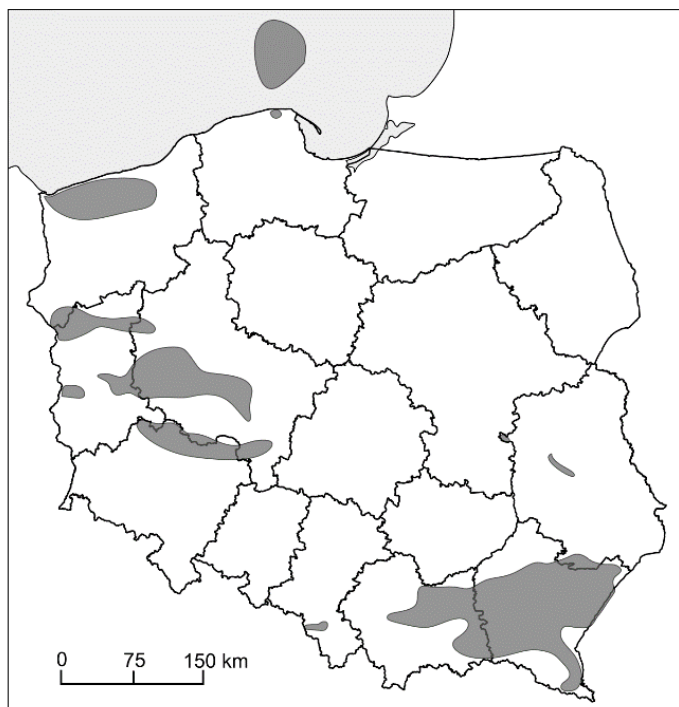
.....

.....

Zadanie 5. (0-1 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____/ 1

Mapa przedstawia występowanie wybranych surowców mineralnych w Polsce.

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Szarym kolorem oznaczono na mapie miejsca występowania:

- A. węgla kamiennego
- B. ropy naftowej i gazu ziemnego
- C. węgla brunatnego
- D. soli kamiennej

Zadanie 6. (0-3 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____/ 3

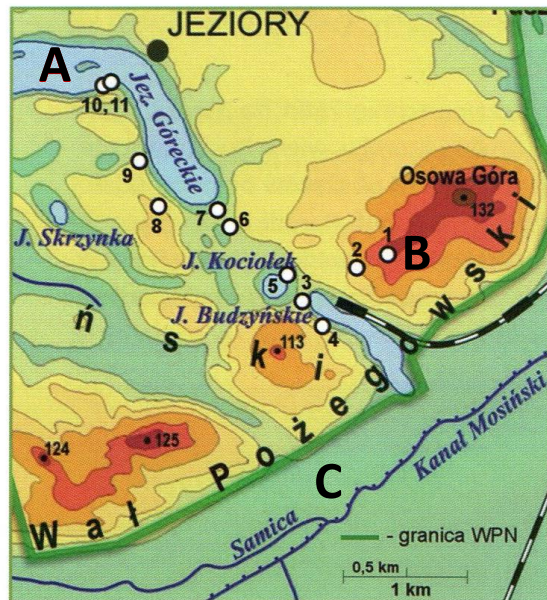
Uzupełnij brakujące informacje dotyczące wybranych form ochrony przyrody na obszarze województwa wielkopolskiego.

Lp.	Nazwa formy ochrony przyrody	Lokalizacja	Co podlega ochronie (przykład)
1.		Północna część Poznania	Kratery po upadku meteorytu ok. 5 tys. lat temu
2.		Na południe od Poznania, w trójkącie miast Luboń-Stęszew-Mosina	Rzeźba polodowcowa
3.	Rogaliński Park Krajobrazowy	Na południe od Poznania w powiecie poznańskim i śremskim	

Zadanie 7. (0-3 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____/ 3

Mapa przedstawia położenie przystanków ścieżki dydaktycznej „Na tropach lądolodu” na tle rzeźby terenu Wielkopolskiego Parku Narodowego.

Źródło: Lorenc M., Ścieżka dydaktyczna „Na tropach lądolodu”
Przewodnik po ścieżce dydaktycznej, Bogucki Wydawnictwo Naukowe, 2020

Rozpoznaj, jakie formy rzeźby polodowcowej podpisano na mapie literami A-C.

A

B

C

Liczba uzyskanych punktów: ___/ 3

Tabela 1. Dane demograficzne dla ludności Polski w latach 2016-2022.

1 939

Źródło danych: <https://bdl.stat.gov.pl>

Podaj wzór na przyrost naturalny i oblicz jego wartość w Polsce w latach 2016, 2018, 2020 i 2022. Wyniki zapisz w tabeli.

Wzór:

[illegible]

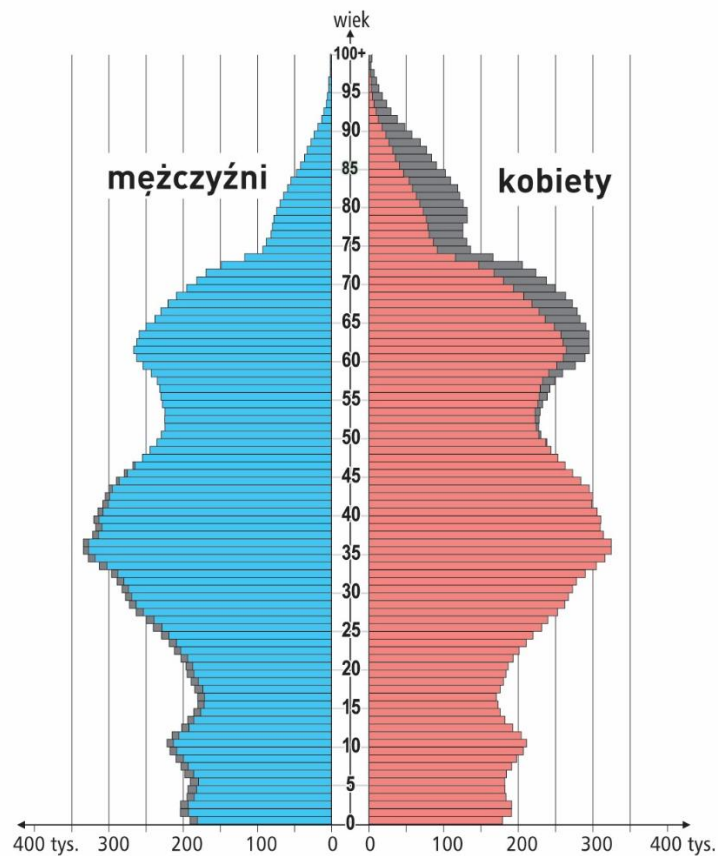
Miejsce na obliczenia:

A blank sheet of graph paper with a grid of squares. The grid consists of 20 columns and 10 rows of small squares. There are no margins or additional markings on the page.

Zadanie 9. (0-3 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____/ 3

Wykres przedstawia piramidę płci i wieku ludności Polski w 2019 roku.

Źródło grafiki: Mrozek T., Sypniewski J., Wieczorek M.,
Geografia repetytorium szkoła podstawowa, wyd. Demart

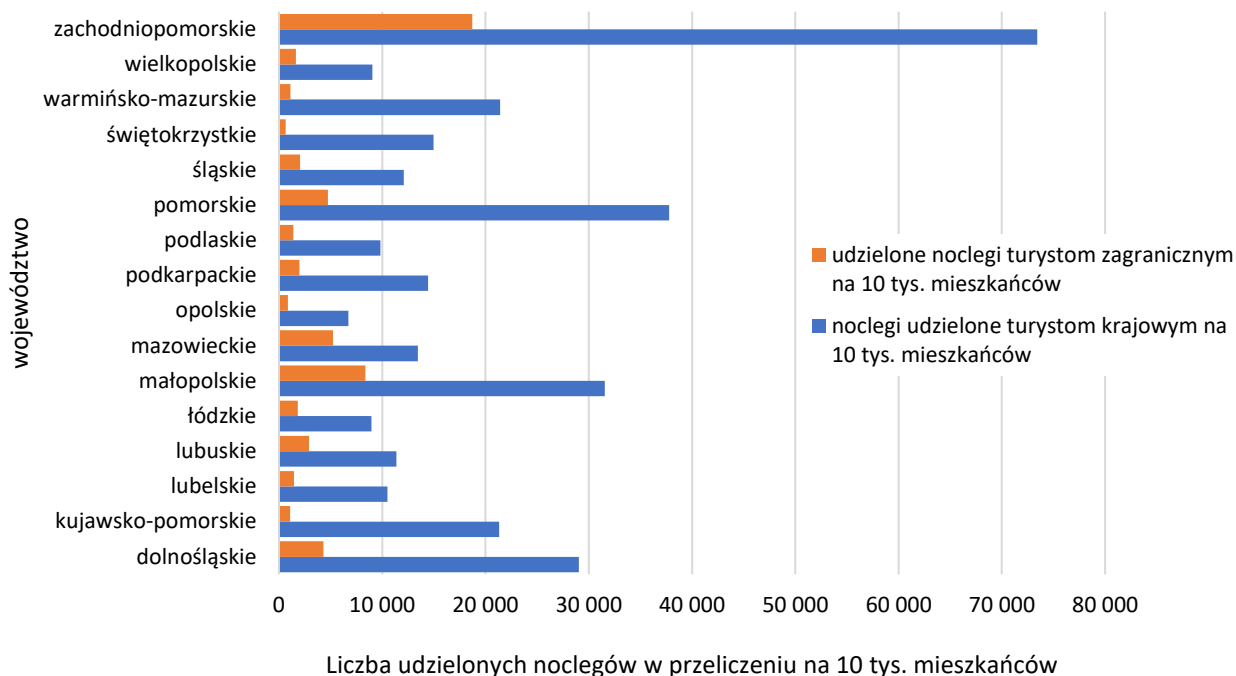
Oceń, czy poniższe informacje są prawdziwe. Zaznacz P, jeżeli informacja jest prawdziwa, albo F – jeżeli jest fałszywa.

1.	W 2019 roku w Polsce żyło więcej osób w wieku 60-65 lat niż w wieku 35-40 lat.	P	F
2.	W 2019 roku przyszło na świat ponad 400 tys. dzieci.	P	F
3.	W grupie osób w wieku przedprodukcyjnym liczniejsze są kobiety niż mężczyźni.	P	F

Zadanie 10. (0-6 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____/ 6

Wykres przedstawia liczbę udzielonych noclegów turystom krajowym i zagranicznym w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w 2022 roku. Na podstawie danych i własnej wiedzy wykonaj polecenia A. - C.

Źródło danych: <https://bdl.stat.gov.pl>

A. Zapisz nazwę województwa, które w 2022 roku gościło najwięcej turystów zagranicznych w przeliczeniu na 10 tys. stałych mieszkańców zamieszkujących jego obszar.

B. Zaproponuj, jaki inny wskaźnik (miernik) można by wykorzystać aby porównać atrakcyjność turystyczną różnych obszarów Polski?

C. Wymień dwa walory przyrodnicze i dwa walory kulturowe województwa wybranego w poleceniu A, które świadczą o jego atrakcyjności turystycznej.

Walory przyrodnicze:

Walory kulturowe

1. _____

1. _____

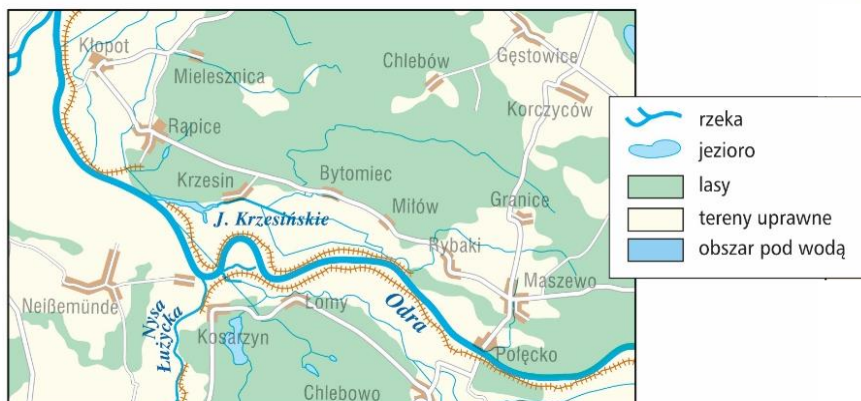
2. _____

2. _____

Zadanie 11. (0-2 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____ / 2

Poniżej zamieszczono mapę przedstawiającą obszar zalewowy rzeki Odry na odcinku Kłopot – Połęczko oraz dwie mapy zagrożenia powodziowego tego obszaru.

Źródło grafik: Mrozek T., Sypniewski J., Wieczorek M., *Geografia repetytorium szkoła podstawowa*, wyd. Demart

Przeanalizuj mapy i uzasadnij czy i w jaki sposób powinno się w przyszłości zagospodarować obszar terenów uprawnych położonych na prawym brzegu Odry na odcinku Krzesin – Bytomiec.

Zadanie 12. (0-1 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____/ 1

Zdecyduj na podstawie opisu o jakim typie elektrowni jest mowa.

Lokalizacja tego typu elektrowni jest w głównej mierze związana z warunkami klimatycznymi. Przerwy w dostawie energii są zazwyczaj związane z warunkami pogodowymi. Pojedyncze elementy tego typu elektrowni nie zajmują wiele przestrzeni, choć ich zespół potrzebuje zdecydowanie większego obszaru. Według badań amerykańskich naukowców mają negatywny wpływ na populację nietoperzy. Dominują w strukturze pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych w województwie łódzkim.

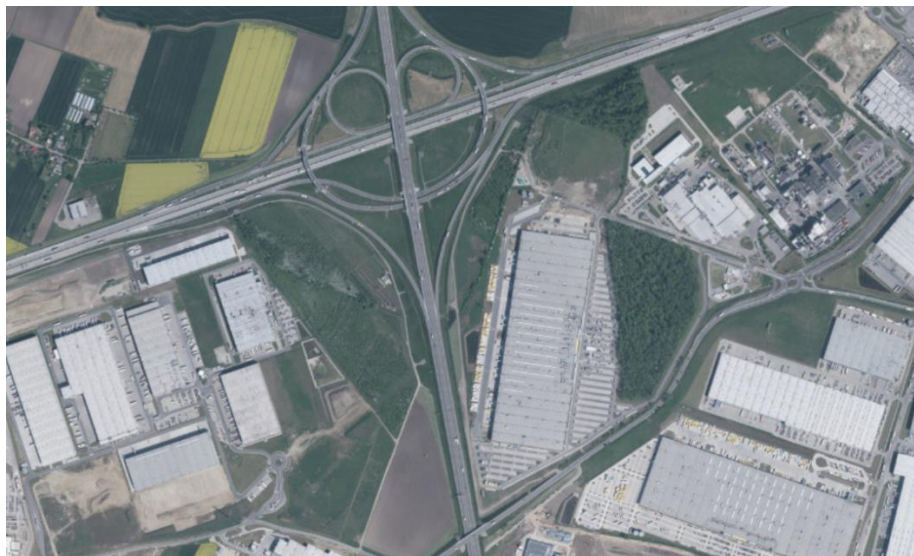
Opracowano na podstawie: Wady i zalety alternatywnych źródeł energii, <https://zpe.gov.pl>

Typ elektrowni:

Zadanie 13. (0-3 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____/ 3

Zdjęcia przedstawiają okolicę współczesnego węzła komunikacyjnego Wrocław - Południe (dolna fotografia), gdzie krzyżują się drogi A4 i A8. Górna fotografia pochodzi z 2004 roku i przedstawia ten sam obszar.

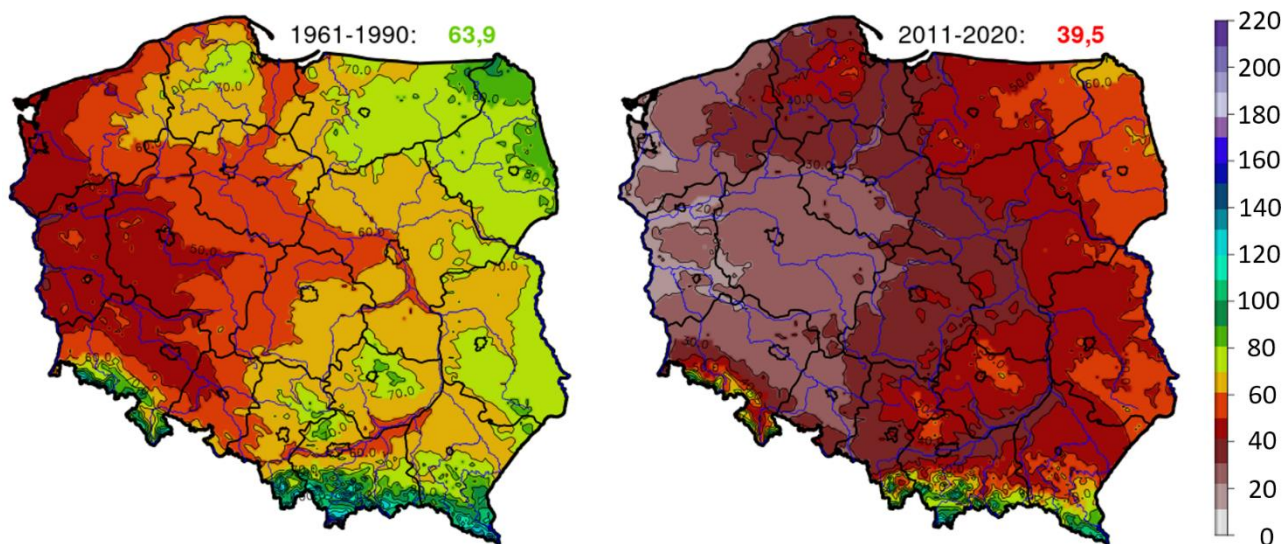
Źródło: <https://www.geoportal.gov.pl/>

Scharakteryzuj jak zmienił się krajobraz obszaru przedstawionego na fotografiach po wybudowaniu węzła komunikacyjnego. W wypowiedzi odwołaj się do pozytywnego i negatywnego skutku tej zmiany.

Zadanie 14. (0-3 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____ / **3**

Mapy przedstawiają średnią liczbę dni z pokrywą śnieżną w Polsce w latach 1961-1990 oraz 2011-2020.

Źródło: https://naukaoklimacie.pl/aktualnosci/zmiana-klimatu-w-polsce-na-mapkach-468/?fbclid=IwAR12DV5rGijly2X_sqmL4eqCENKfzwDMbTXHTf7-JMX1q0JZxAE0JvNx_OA

Oceń, czy poniższe informacje są prawdziwe. Zaznacz P, jeżeli informacja jest prawdziwa, albo F – jeżeli jest fałszywa.

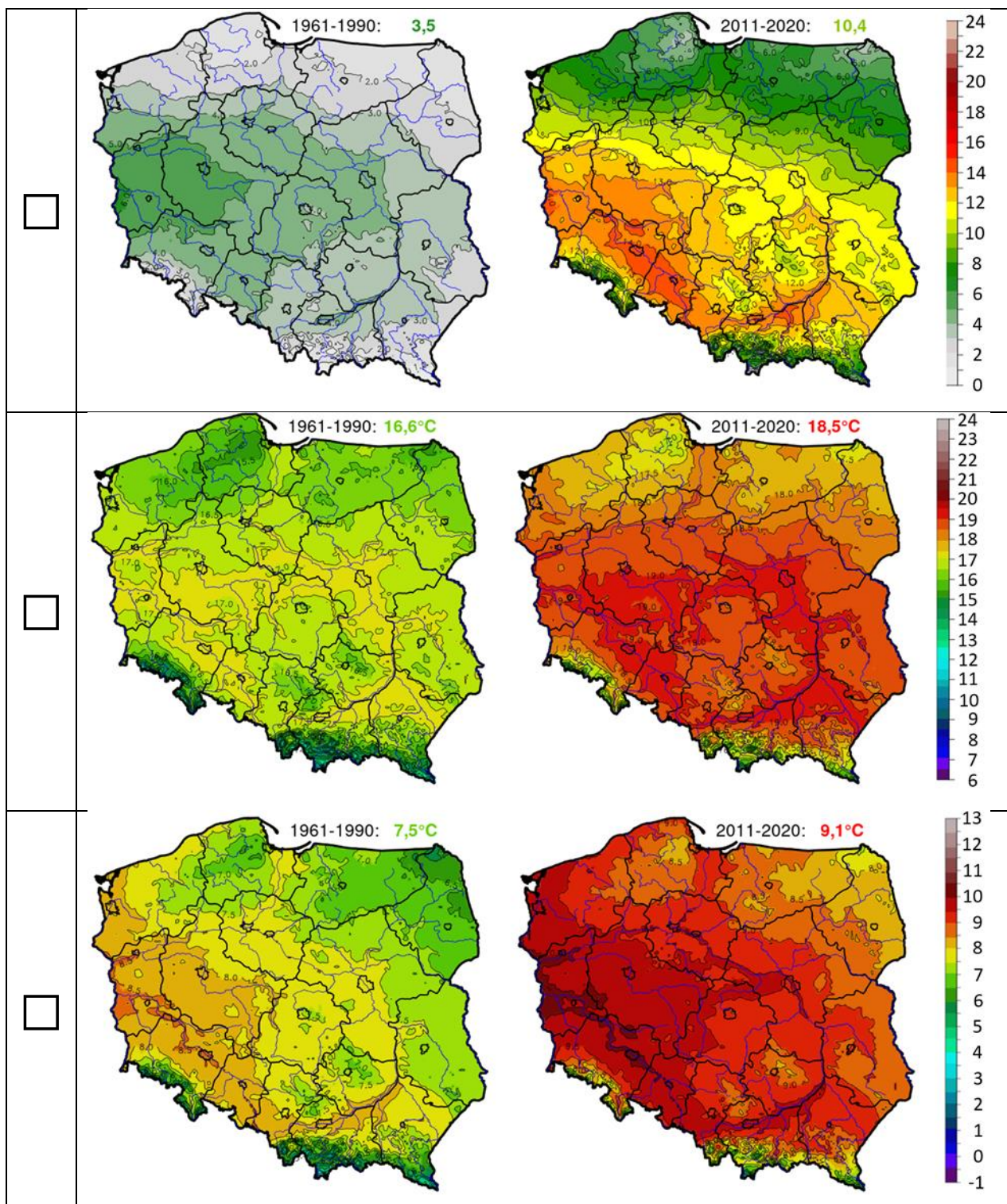
1.	W porównaniu do wielolecia 1961-1990 w latach 2011-2020 spadła liczba dni z pokrywą śnieżną na terenie całego województwa wielkopolskiego.	P	F
2.	Poruszając się po nizinach z zachodu na wschód kraju rośnie liczba dni z pokrywą śnieżną.	P	F
3.	Bliskość Morza Bałtyckiego powoduje zaleganie pokrywy śnieżnej przez większą liczbę dni w ciągu roku.	P	F

Zadanie 15. (0-3 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____ / 3

Przeanalizuj treści map i podpisz ich nazwy. Wpisz w kratki same numery odpowiadające wybranym tytułom zamieszczonym poniżej. Jeden tytuł został zamieszczony dodatkowo.

1. Średnia roczna temperatura powietrza w Polsce.
2. Średnia temperatura powietrza w Polsce latem.
3. Średnia temperatura powietrza w Polsce zimą.
4. Średnia liczba dni upalnych.

Zadanie 16. (0-5 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____/ 5

Oceń, które z poniższych stwierdzeń należy uznać za fakty, a które za mity. Zaznacz P, jeżeli informacja jest prawdziwa albo F – jeżeli jest fałszywa.

1.	Klimat w Polsce nie zmienił się – wciąż mamy zimowe dni, a nawet śnieg w marcu lub nawet kwietniu.	P	F
2.	W okresie Małej Epoki Lodowej (XV-XVIII wiek) można było zimą przejść z Polski do Szwecji po zamrożniętej tafli Bałtyku na całej długości wybrzeża.	P	F
3.	Do 2100 roku wzrost temperatury na terenie Polski może wynieść nawet 6°C.	P	F
4.	Na skutek zmian klimatu i wydłużenia długości okresu wegetacyjnego w Polsce możliwa będzie uprawa roślin ciepłolubnych.	P	F
5.	Przyczynami częstszego występowania suszy w Polsce są: silniejsze parowanie, zmiany charakteru opadów (ulewy), krótko utrzymująca się pokrywa śniegowa.	P	F

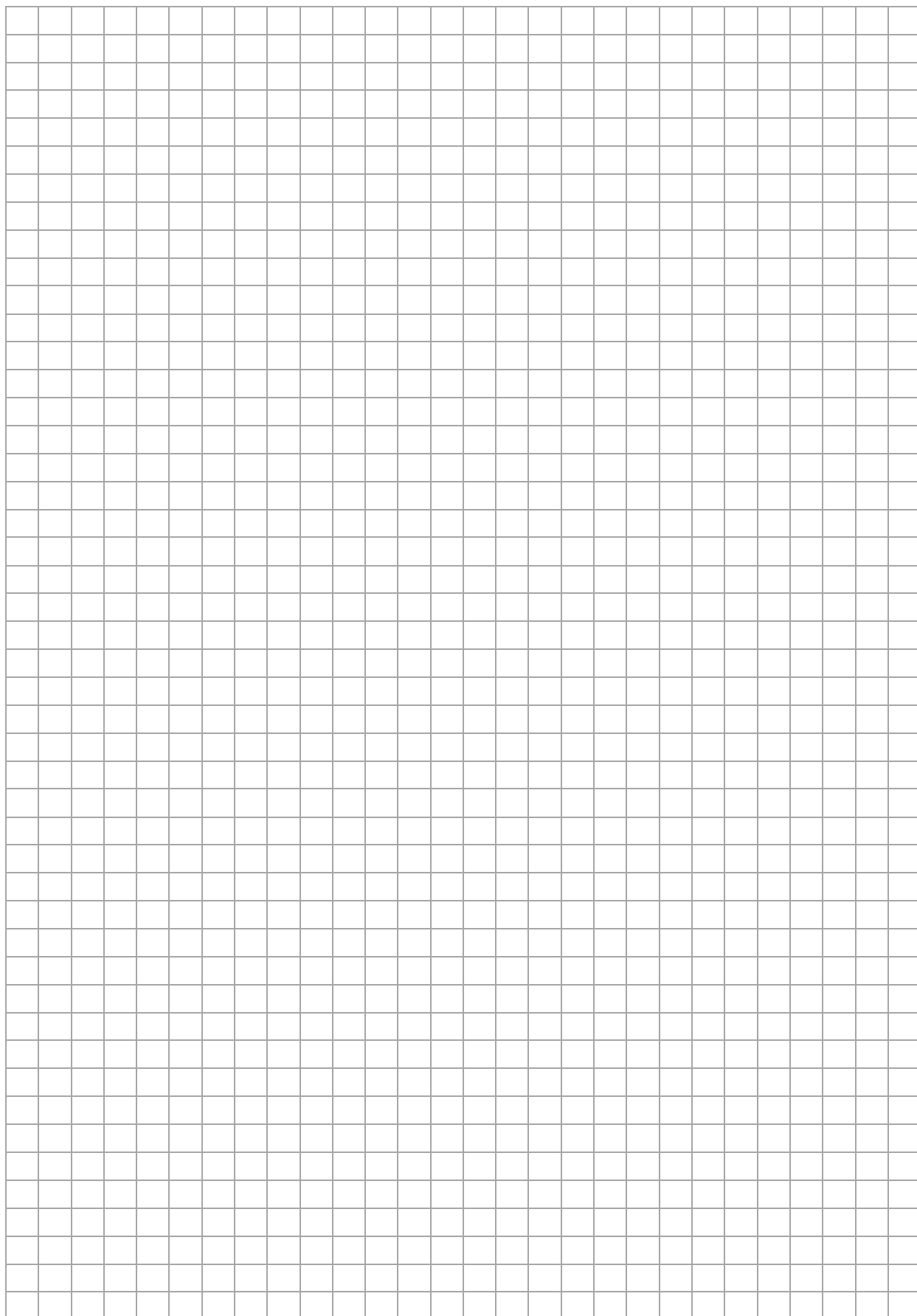
Wypełnia Rejonowa Komisja Konkursowa

Liczba uzyskanych punktów:/53

.....
Podpis nauczyciela oceniającego (imieniem i nazwiskiem)

Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego
STOPIEŃ REJONOWY 2023/2024

Brudnopis (nie podlega ocenie)

Identyfikator uczestnika

--

Data urodzenia uczestnika

--	--	--	--	--	--	--

Dzień

Miesiąc

Rok

Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego
STOPIEŃ WOJEWÓDZKI

Rok szkolny 2023/2024

Instrukcja dla uczestnika:

1. Sprawdź, czy test zawiera **15 stron**. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś Komisji.
 2. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
 3. Pisz czytelnie i używaj tylko długopisu lub pióra z czarnym lub niebieskim tuszem/atramentem. Nie używaj korektora.
 4. Test, do którego przystępujesz, zawiera **15 zadań**. Wśród nich są zadania zamknięte i zadania otwarte wymagające krótkiej odpowiedzi.
 5. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz inną odpowiedź.
 6. Przy każdym zadaniu podano liczbę punktów, które możesz otrzymać za poprawnie wykonane polecenie.
 7. W **zadaniach otwartych**, zapisz **pełne rozwiązania**, starannie i czytelnie, w miejscach wyznaczonych przy poszczególnych zadaniach. Pamiętaj, że pominięcie argumentacji lub istotnych obliczeń w rozwiązaniu zadania otwartego może spowodować, że za to rozwiązanie nie będziesz mógł dostać pełnej liczby punktów. Pomyłki przekreślaj (nie stosuj korektora).
 8. Redagując odpowiedzi do zadań, możesz wykorzystać miejsca opatrzone napisem **Brudnopis**. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.
 9. Możesz korzystać z lupy oraz kalkulatora prostego.
 10. Podczas trwania konkursu nie możesz korzystać z pomocy naukowych, ani podpowiedzi kolegów – narażasz ich i siebie na dyskwalifikację. Nie wolno Ci również zwracać się z jakimikolwiek wątpliwościami dotyczącymi treści zadań do członków Komisji.
- Za rozwiązanie arkusza możesz uzyskać maksymalnie **60 punktów**. Finalistami Konkursu zostaną uczestnicy, którzy zdobędą co najmniej **33 punkty (55%)**. Tytuł Laureata Konkursu otrzymają uczestnicy, którzy zdobędą co najmniej **54 punkty (90%)**.
11. Na udzielenie odpowiedzi masz **90 minut**.

Życzymy Ci powodzenia!

Wypełnia Wojewódzka Komisja Konkursowa

.....

Imię i nazwisko uczestnika

Liczba uzyskanych punktów / 60

Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego
STOPIEŃ WOJEWÓDZKI 2023/2024

Zadanie 6. (0-1 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____/ 1

W tabeli przedstawiono wartości średniej miesięcznej temperatury i średniej miesięcznej sumy opadów dla trzech stacji.

Rason (Korea N)	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Temperatura (°C)	-10,6	-6,9	-0,6	6,5	11,9	16,5	20,2	21,1	16,5	9,3	0,5	-7,5
Opady (mm)	16	16	26	49	89	96	161	155	82	45	36	22

Mestia (Gruzja)	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Temperatura (°C)	-9,7	-7,8	-4,4	0,4	5,0	10,7	14,3	14,6	9,6	3,3	-3,9	-8,5
Opady (mm)	96	80	125	121	123	127	117	96	104	120	98	102

Abadan (Turkmenistan)	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Temperatura (°C)	4,0	5,9	11,6	17,3	23,9	29,3	31,7	30,2	24,7	17,5	9,8	5,2
Opady (mm)	34	49	69	66	50	20	8	5	9	17	30	26

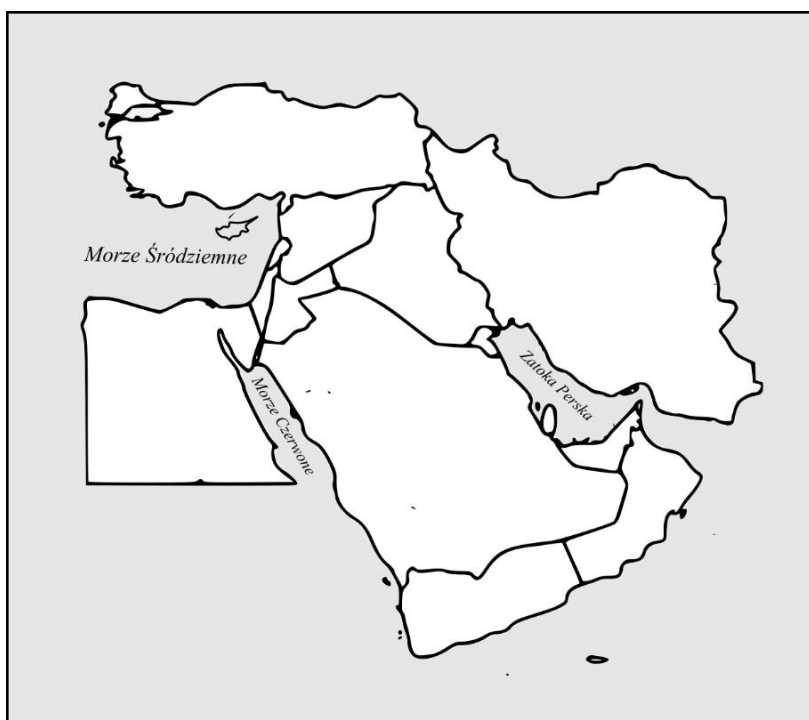
Zapisz nazwę stacji, która w ciągu roku odnotowała najwyższą średnią miesięczną amplitudę temperatury.

Odpowiedź:

Zadanie 7. (0-6 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____/ 6

Poniżej zamieszczono mapę Bliskiego Wschodu oraz informacje o wybranych konfliktach, które toczą się w tym regionie.

Państwa Bliskiego Wschodu

Oznaczenie na mapie	Informacje o konflikcie	Strony konfliktu
A	W 1948 r. utworzono państwo Izrael na terytorium Palestyny. W 1994 r. powstała autonomia palestyńska (Strefa Gazy i Zachodni Brzeg Jordanu). Obecnie Strefa Gazy jest obszarem, na którym toczy się wojna między stronami.	
B	Wojna domowa tocząca się od 2011 r., w wyniku której do Europy dotarła fala migrantów. Okres migracji nazwano w Europie „kryzysem migracyjnym”, a najwięcej uchodźców przyjęli Niemcy (stan pod koniec 2018 r. to 800 tys. migrantów).	
C	Naród bez państwa, który zamieszkuje górzyste tereny Bliskiego Wschodu. W 1988 r. wojska Saddama Husajna przeprowadziły atak chemiczny skierowany przeciwko wojsku i ludności cywilnej.	

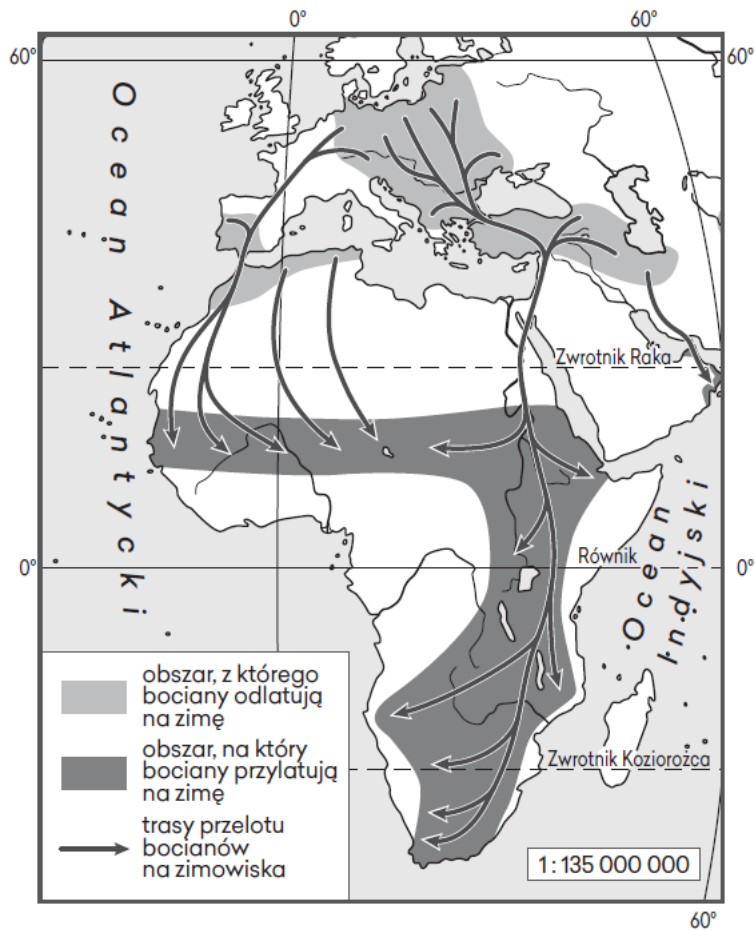
A. Uzupełnij informacje w tabeli dotyczące stron opisanego konfliktu.

B. Zaznacz na mapie literami A, B, C (kolumna w tabeli „Oznaczenie na mapie”) miejsca opisanych konfliktów.

Zadanie 8. (0-2 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____ / 2

Grafika przedstawia główne trasy przelotu bocianów z Europy do Afryki.

Źródło grafiki:

Wyjaśnij, dlaczego ptaki te nie wybierają krótszej drogi, która biegnie przez Morze Śródziemne?
Odwołaj się do wiedzy dotyczącej mechanizmów cyrkulacji ziemskiej atmosfery.

Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego
STOPIEŃ WOJEWÓDZKI 2023/2024

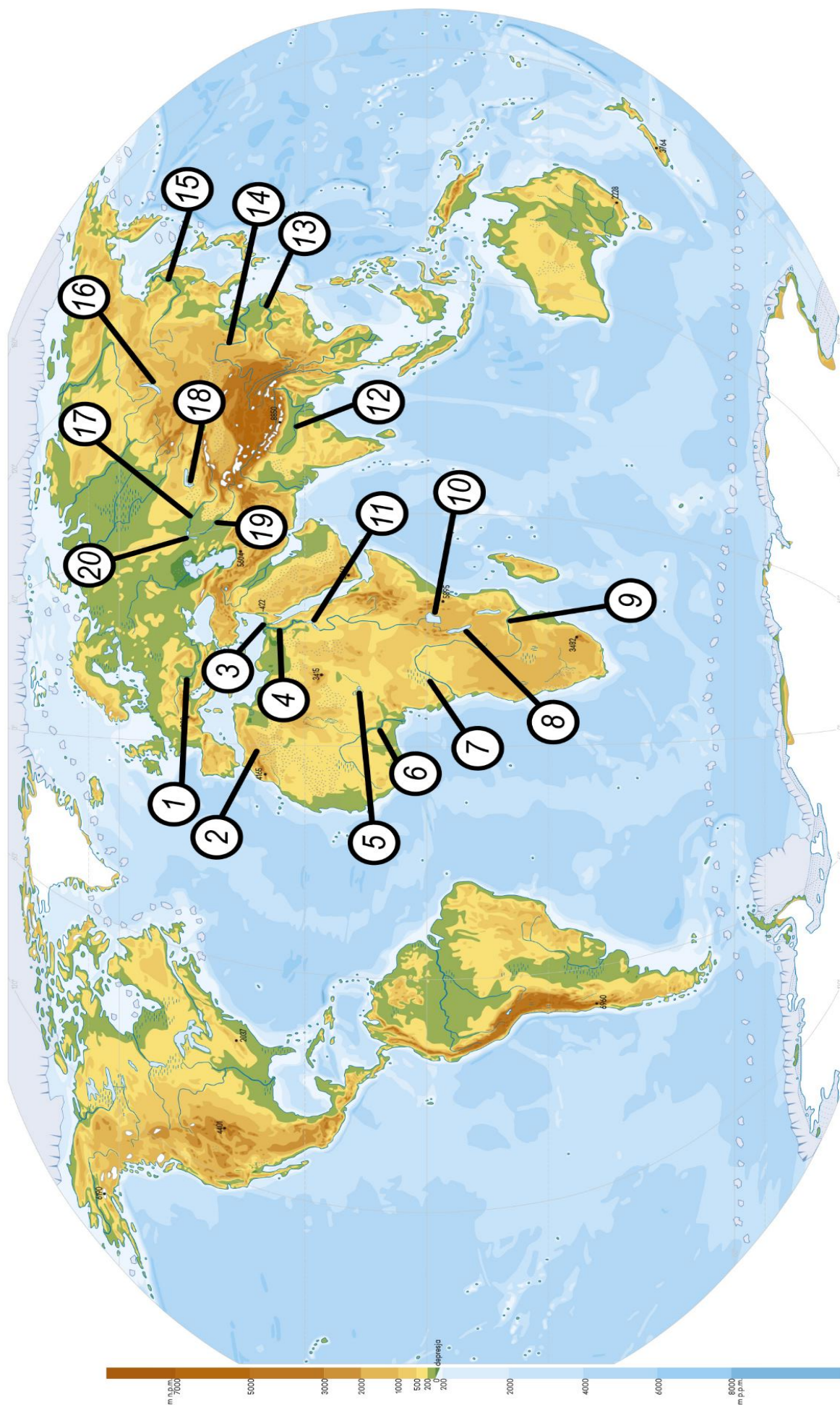
Zadanie 9. (0-6 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____/ 6

Do tabeli wpisz nazwy geograficzne obiektów rozpoznanych na podstawie opisów oraz odpowiadające im numery zamieszczone na mapie znajdującej się na następnej stronie.

Lp.	Opis	Nazwa	Numer na mapie
1.	Sztuczny zbiornik wodny, którego tama zatrzymuje ogromne ilości osadów, które wcześniej użyźniały pola uprawne.		
2.	Jezioro o genezie tektonicznej, którego powierzchnia na skutek zmiany klimatu i gospodarowania przez człowieka zmniejszyła się w ciągu 50 lat z 25 tys. km ² do 1,5 tys. km ² .		
3.	Jezioro pochodzenia tektonicznego o dobrze rozwiniętej żegludze. Każdego roku odławianych jest ok. miliona ton ryb, co przyczynia się do zaniku jego bioróżnorodności.		
4.	Rzeka o niepewnym źródłosłowie nazwy, jedna z hipotez głosi, że nazwa pochodzi od tuareskiej frazy „rzeka rzek”. Przepływa przez pięć państw.		
5.	Rzeka, która przepływa przez 10 państw i 4 stolicy.		
6.	W starożytności nazywana Jaksartes. Powstaje z połączenia dwóch innych rzek. Gdy dociera do ujścia niesie ze sobą tak dużo pestycydów, nawozów, odpadów przemysłowych, iż plony z pól nawadnianych wodą z tej rzeki powinny zostać spalone.		

Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego
STOPIEŃ WOJEWÓDZKI 2023/2024

Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego
STOPIEŃ WOJEWÓDZKI 2023/2024

Zadanie 10. (0-5 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____/ 5

Przyporządkuj nazwy państw do właściwych danych zamieszczonych w tabeli dotyczących wybranych wskaźników rozwoju gospodarczego państw. Wybierz państwa spośród podanych poniżej.

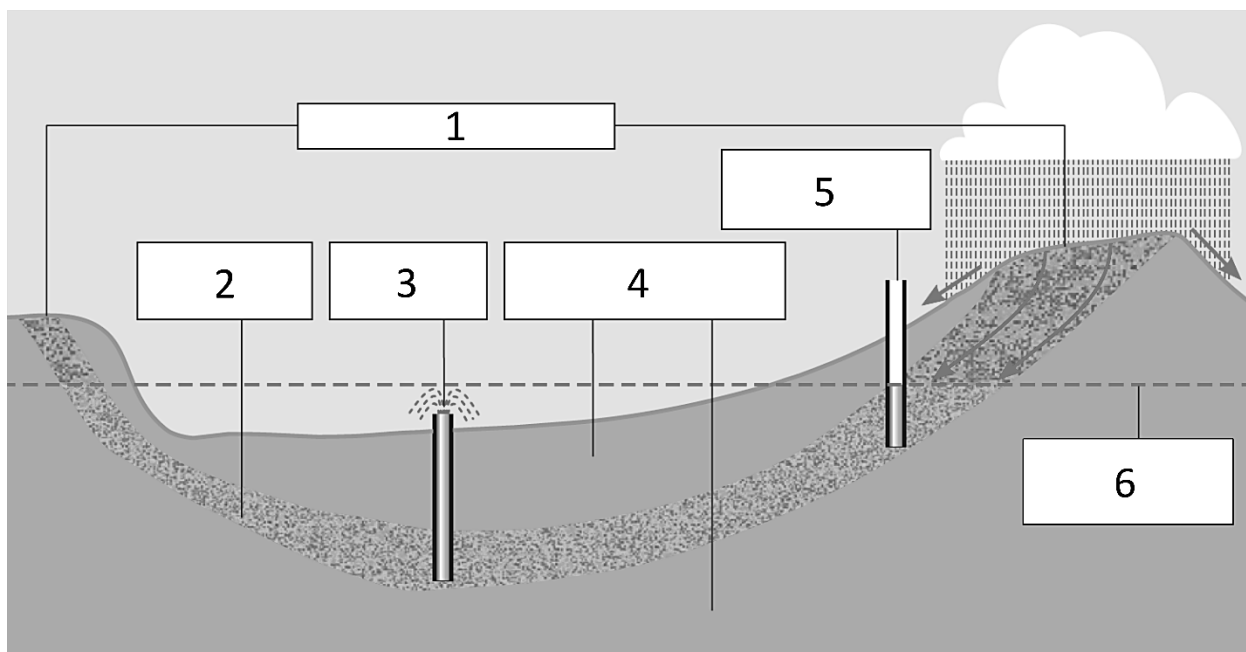
Szwecja Portugalia Serbia Francja Polska Szwajcaria

Wskaźnik rozwoju gospodarczego	Państwo				
					
PKB na jednego mieszkańca (\$)	37 503	59 324	35 888	77 324	50 729
Wartość eksportu dóbr i usług (mln \$)	299,3	246,2	80,9	455,4	700,3
Udział produktów sektora kreatywnego w ogólnym eksporcie kraju (%)	4,8	1,8	1,5	3,9	1,7

Zadanie 11. (0-6 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____/ 6

Grafika prezentuje schemat budowy geologicznej oraz ukształtowania terenu Wielkiego Basenu Artezyjskiego w Australii.

Podpisz, jakie elementy oznaczono na grafice cyframi od 1 do 6.

1

.....

2

.....

3

.....

4

.....

5

.....

6

.....

Zadanie 12. (0-6 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____/ 6

Zdjęcie satelitarne przedstawia wyspę pochodzenia wulkanicznego o nazwie Palmyra, leżącą na Oceanie Spokojnym. W lewym dolnym rogu zamieszczono zbliżenie północnej części wyspy. Poniżej zamieszczono krótki opis jej historii.

Wyspa w 1898 roku wraz z Hawajami została formalnie zaanektowana przez Stany Zjednoczone, a w roku 1940 została przejęta przez Ministerstwo Marynarki USA. 60 lat później wyspa została zakupiona za kwotę 37 mln dolarów przez międzynarodową organizację The Nature Conservancy zajmującą się ochroną przyrody.

Źródło: <https://apps.sentinel-hub.com/eo-browser>

A. Nazwij typ wyspy pochodzenia wulkanicznego widoczny na zdjęciu satelitarnym.

.....

B. Zapisz w trzech punktach kolejne etapy powstawania tego typu wysp.

.....

.....

.....

C. Jaki element pochodzenia antropogenicznego przedstawia strzałka na zdjęciu? W jakim celu powstał?

.....

.....

.....

Zadanie 13. (0-4 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____/ 4

Zapisz imiona i nazwiska Polaków, których osiągnięcia w historii badań obszarów polarnych zapisano w tabeli.

Imię i nazwisko	Osiągnięcie
	Dowódca polskiej ekspedycji polarnej, która wybudowała stację nad fiordem Hornsund na Spitsbergenie.
	Kierownik naukowy belgijskiej antarktycznej wyprawy w latach 1897-1899.
	Meteorolog wyprawy na statku Belgica.
	Kierownik zespołu zimującego na Wyspie Niedźwiedziej w ramach międzynarodowych wypraw naukowo-badawczych nazwanych Drugim Rokiem Polarnym (1931/1932).

Zadanie 14. (0-3 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____ / **3**

Zdjęcie przedstawia miasto El Alto (Boliwia) położone na wysokości ponad 4000 m n.p.m.

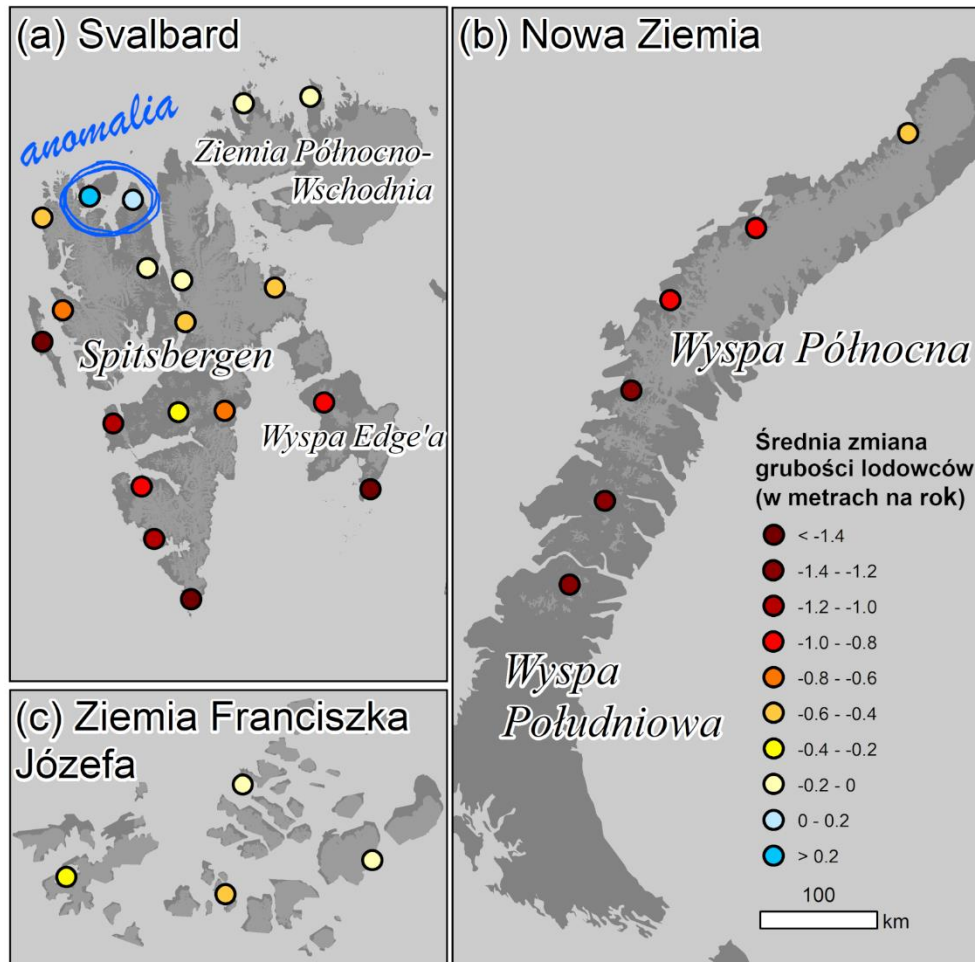
Źródło: <https://glacjoblogia.wordpress.com/boliwia/>

Zapisz, w jaki sposób topnienie lodowców widocznych w tle masywów górskich Huayna Potosi i Chacaltaya wpłynie na ludność El Alto. W wypowiedzi odwołaj się do trzech możliwych konsekwencji.

Zadanie 15. (0-3 pkt)

Liczba uzyskanych punktów: ____/ 3

Mapy przedstawiają zmiany grubości małych lodowców w latach 2011-2017 w europejskim sektorze Arktyki w 29 lokalizacjach testowych (kolorowe koła).

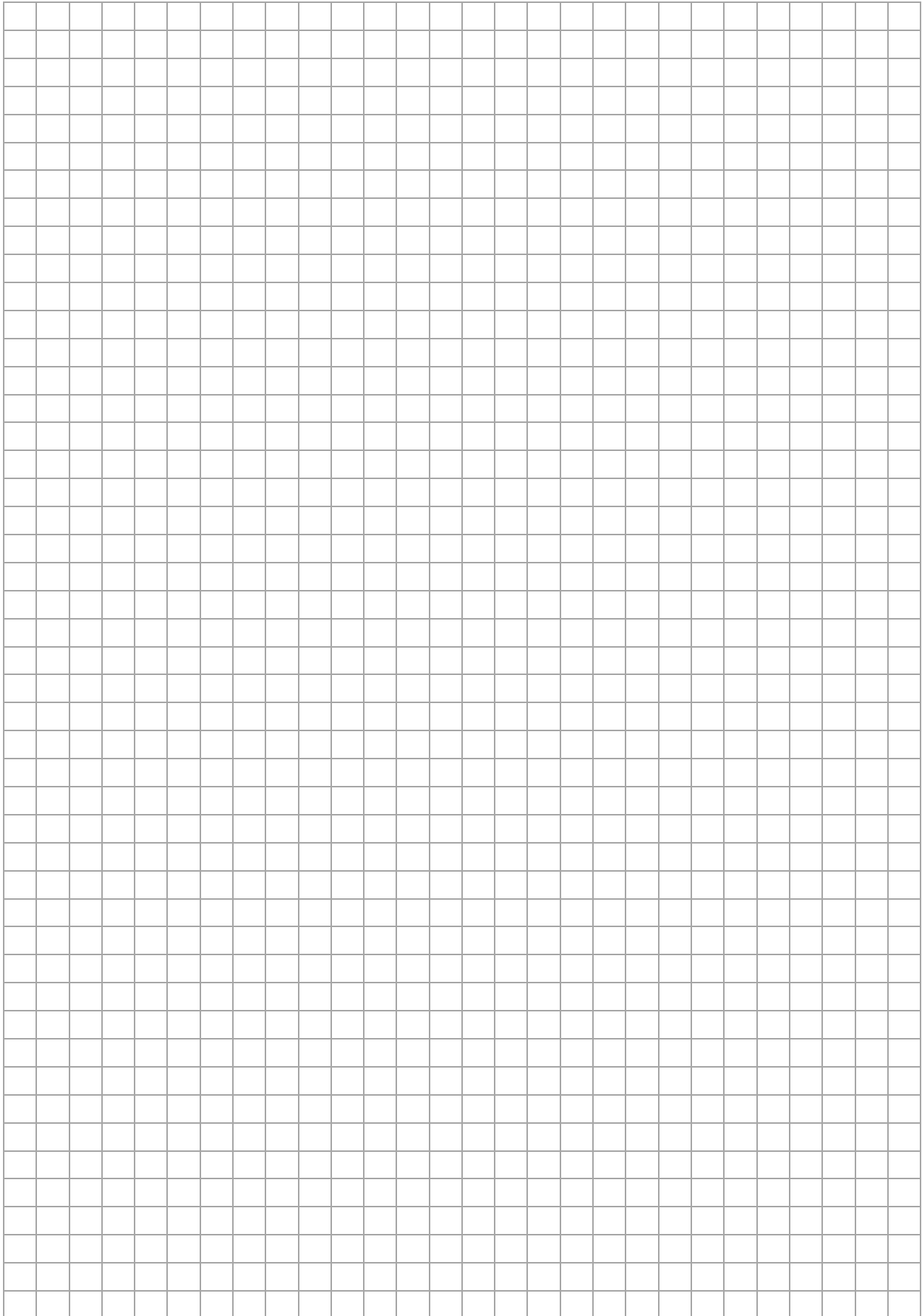

Źródło: https://glacjoblogia.files.wordpress.com/2022/12/ryc_6_zmiany_lodowcow.png

Wyjaśnij, jaki zdaniem polskiego badacza obszarów polarnych dr Jakuba Małeckiego może być powód wystąpienia tzw. „anomalii północnego Spitsbergenu”.

Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego
STOPIEŃ WOJEWÓDZKI 2023/2024

Brudnopis (nie podlega ocenie)

Schemat oceniania

STOPIEŃ SZKOLNY

Nr zadania	Poprawna/przykładowa odpowiedź	Liczba punktów	Schemat punktowania									
1.	Poprawna odpowiedź: F P P P	0-3	3 p. – za trzy poprawne odpowiedzi. 2 p. – za dwie poprawne odpowiedzi. 1 p. – za jedną poprawną odpowiedź. 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.									
2.	Poprawna odpowiedź: Długość zmierzona na mapie – 9,5 cm 1:20 000 = 1 cm – 200 m = 1 cm – 0,2 km 9,5 cm * 0,2 km = 1,9 km	0-2	2 p. – za poprawne obliczenia i wynik. 1 p. – za same obliczenia lub za sam wynik. 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów. * w obliczeniach uznaje się wyniki z zakresu długości trasy zmierzonej na mapie od 9 cm do 10 cm i tym samym odległości rzeczywistej (wyniku) z zakresu 1,8 km – 2 km.									
3.	Poprawna odpowiedź: 1 – Pobrzeże Słowińskie, 2 – Nizina Mazowiecka, 3 – Wyżyna Śląska, 4 – Wyżyna Krakowsko-Częstochowska, 5 – Noteć, 6 – Warta, 7 – Łódź, 8 -Kraków	0-8	1 p. – za każde poprawne uzupełnienie nazwy (łącznie 8 p.) 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.									
4.	Poprawna odpowiedź: <table><tr><td>1.</td><td>D</td><td>pas wyżyn (wyżynny)</td></tr><tr><td>2.</td><td>A</td><td>pas pobrzeży (pobrzeży południowobałtyckich)</td></tr><tr><td>3.</td><td>F</td><td>pas gór (górski)</td></tr></table>	1.	D	pas wyżyn (wyżynny)	2.	A	pas pobrzeży (pobrzeży południowobałtyckich)	3.	F	pas gór (górski)	0-6	1 p. – za każde poprawne uzupełnienie komórki tabeli (łącznie 6 p.) 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.
1.	D	pas wyżyn (wyżynny)										
2.	A	pas pobrzeży (pobrzeży południowobałtyckich)										
3.	F	pas gór (górski)										
5.	Poprawna odpowiedź: <table><tr><td>1894</td><td>Giewont</td><td>2</td></tr><tr><td>1603</td><td>Śnieżka</td><td>1</td></tr><tr><td>1346</td><td>Tarnica</td><td>3</td></tr></table>	1894	Giewont	2	1603	Śnieżka	1	1346	Tarnica	3	0-6	1 p. – za każde poprawne uzupełnienie komórki tabeli (łącznie 6 p.) 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.
1894	Giewont	2										
1603	Śnieżka	1										
1346	Tarnica	3										

Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego
STOPIEŃ SZKOLNY 2023/2024

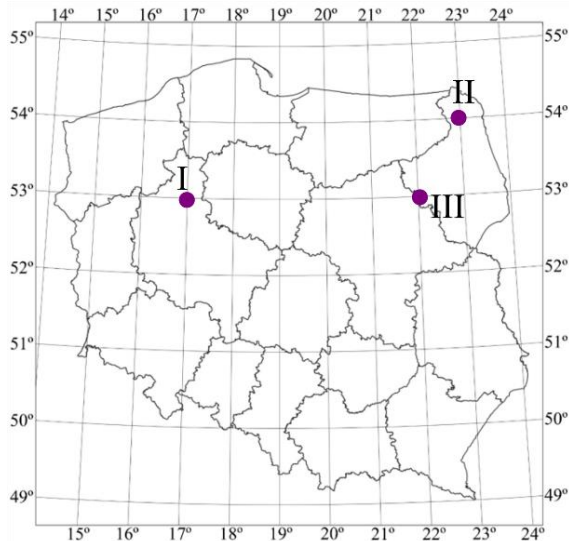
6.	Przykład poprawnej odpowiedzi: Roślinność nagrzewa się w mniejszym stopniu niż asfalt czy chodnik. Dodatkowo drzewa generują cień, który sprawił, że chodnik w upalny dzień (37°C) nagrzał się do 35°C, podczas gdy ten sam materiał w miejscu niezacienionym miał aż 60°C.	0-2	2 p. – za poprawnie wyciągnięty wniosek i odwołanie się do dowolnych danych liczbowych z grafiki. 1 p. – za poprawnie wyciągnięty wniosek bez odwołania się do danych liczbowych. 1 p. – za odwołanie się do danych bez poprawnie wyciągniętego wniosku. 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.																
7.	Poprawna odpowiedź: Ferdynanda Magellana, Atlantyckiego, wschodnich, Koziorożca, Spokojnego, Afryki, równika.	0-7	1 p. – za każde wpisanie poprawnej odpowiedzi. 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.																
8.	Poprawna odpowiedź: <table border="1"> <tr> <td>Pustynie</td><td>1</td><td>7</td><td>D</td></tr> <tr> <td>Wilgotne lasy równikowe</td><td>3</td><td>6</td><td>A</td></tr> <tr> <td>Sawanny</td><td>4</td><td>8</td><td>C</td></tr> <tr> <td>Stepy</td><td>2</td><td>5</td><td>B</td></tr> </table>	Pustynie	1	7	D	Wilgotne lasy równikowe	3	6	A	Sawanny	4	8	C	Stepy	2	5	B	0-12	1 p. – za każde poprawne uzupełnienie komórki tabeli (łącznie 12 p.). 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.
Pustynie	1	7	D																
Wilgotne lasy równikowe	3	6	A																
Sawanny	4	8	C																
Stepy	2	5	B																
9.	Poprawna odpowiedź: 2	0-1	1 p. – za poprawną odpowiedź. 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.																
10.	Poprawna odpowiedź: B Przykład uzasadnienia: Im Słońce znajduje się wyżej nad horyzontem, tym cień rzucany przez przedmioty jest krótszy. Latem Słońce znajduje się najwyżej nad horyzontem, stąd najkrótszy cień pachołka w tej porze roku.	0-2	2 p. – za poprawny wybór grafiki i uzasadnienie. 1 p. – za poprawny wybór grafiki bez uzasadnienia. 1 p. – za poprawne uzasadnienie bez wyboru grafiki (lub z niepoprawnym wyborem). 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.																
11.	Poprawna odpowiedź: Obiegowy Przykład wyjaśnienia: Przedstawiona na rysunkach konsekwencja to zmiana wysokości górowania Słońca w różnych porach roku.	0-2	2 p. – za poprawną nazwę ruchu Ziemi oraz wyjaśnienie. 1 p. – za poprawną nazwę ruchu Ziemi bez wyjaśnienia (lub z wyjaśnieniem niepoprawnym). 1 p. – za poprawne wyjaśnienie bez poprawnej nazwy ruchu Ziemi. 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.																

Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego
STOPIEŃ SZKOLNY 2023/2024

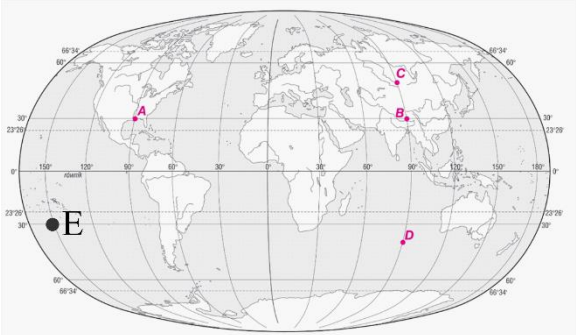
12.	Poprawna odpowiedź: B – A – E – D – C	0-2	2 p. – za poprawną uporządkowanie wszystkich informacji. 1 p. – za poprawne uporządkowanie trzech informacji. 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.
13.	Poprawna odpowiedź: P F P	0-3	3 p. – za trzy poprawne odpowiedzi. 2 p. – za dwie poprawne odpowiedzi. 1 p. – za jedną poprawną odpowiedź. 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.
14.	Przykład poprawnej odpowiedzi: Na półkuli północnej zanotowano na przeważającym obszarze dodatnie anomalie wynoszące nawet powyżej 2°C (zwłaszcza na obszarach lądowych). Niewielkie anomalie ujemne zanotowano na Ocenie Spokojnym na obydwu półkulach, a nieco większe (ok. -1 – 1,5°C) w okolicy Antarktydy, na półkuli południowej.	0-2	2 p. – za poprawne uwzględnienie w odpowiedzi anomalii dodatnich i ujemnych. 1 p. – za poprawne odwołanie się w wypowiedzi jedynie do anomalii dodatnich. 1 p. – za poprawne odwołanie się w wypowiedzi jedynie do anomalii ujemnych. 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.
15.	Przykłady poprawnej odpowiedzi: - organizacja akcji edukacyjnych zwiększających świadomość różnych grup społecznych - odłączenie od prądu nieużywanych ładowarek telefonicznych - niepozostawianie urządzeń w trybie stand-by - zwiększenie temperatury w lodówce i zmniejszenie jej w domu - korzystanie z roweru lub komunikacji zbiorowej zamiast samochodu - kupowanie lokalnych produktów (co ogranicza emisję spalin związaną z transportem towarów) - używanie opakowań wielokrotnego użytku, co ogranicza produkcję nowych produktów (czyli ilość wykorzystywanej energii).	0-2	2 p. – za poprawne podanie dwóch działań. 1 p. – za jedno poprawne działanie. 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów. * uznaje się wszystkie propozycje, które bezpośrednio lub pośrednio dotyczą ograniczenia emisji substancji powodujących wzrost globalnego ocieplenia (także te działania, które odnoszą się do ograniczenia transportu i produkcji, do której wykorzystywane są paliwa).

Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego
STOPIEŃ REJONOWY 2023/2024

Schemat punktowania testu z geografii – stopień rejonowy 2023/2024

Nr zadania	Poprawna/przykładowa odpowiedź	Liczba punktów	Schemat punktowania												
1.	Poprawna odpowiedź: Podpunkt A: Podpunkt B: północna, wschodnia Podpunkt C: $24^{\circ}-14^{\circ}=10^{\circ}$	0-7	Podpunkt A: 3 p. – za poprawne zaznaczanie na mapie trzech punktów. 2 p. – za poprawne zaznaczenie na mapie dwóch punktów. 1 p. – za poprawne zaznaczenie na mapie jednego punktu. 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów. Podpunkt B: 2 p. – za poprawne podanie nazw dwóch półkul. 1 p. – za poprawne podanie nazwy jednej półkuli i jednej nazwy błędnej. 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium. *nie jest zaliczana odpowiedź „półkula północno-wschodnia” Podpunkt C: 2 p. – za poprawne działanie (różnica, punkty położone na tej samej półkuli) i poprawny wynik (10°). 1 p. – za poprawne działanie (różnica, punkty położone na tej samej półkuli) lub poprawny wynik (10°). 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów. *nie jest zaliczany wynik z podaniem kierunku świata (10°E).												
2.	Poprawna odpowiedź: <table><tr><th>Numer na mapie</th><th>Nazwa województwa</th><th>Numer na mapie</th><th>Nazwa stolicy/stolic</th></tr><tr><td>5</td><td>lubuskie</td><td>7</td><td>Toruń, Bydgoszcz</td></tr><tr><td>2</td><td>pomorskie</td><td>16</td><td>Rzeszów</td></tr></table>	Numer na mapie	Nazwa województwa	Numer na mapie	Nazwa stolicy/stolic	5	lubuskie	7	Toruń, Bydgoszcz	2	pomorskie	16	Rzeszów	0-4	1 p. – za każde poprawne uzupełnienie komórki tabeli (łącznie 4 p.). 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów. * za wymienienie <u>tylko jednej</u> stolicy w przypadku województwa kujawsko-pomorskiego przyznaje się 0 p.
Numer na mapie	Nazwa województwa	Numer na mapie	Nazwa stolicy/stolic												
5	lubuskie	7	Toruń, Bydgoszcz												
2	pomorskie	16	Rzeszów												

Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego
STOPIEŃ REJONOWY 2023/2024

3.	Poprawna odpowiedź: Podpunkt A: A 30°N 90°W C 50°N 90°E Podpunkt B: 	0-3	Podpunkt A: 2 p. – za poprawne podanie współrzędnych (długości i szerokości – stopnie i kierunki świata) dla punktów A i C. 1 p. – za poprawne podanie współrzędnych (długości i szerokości – stopnie i kierunki świata) dla punktu A lub C. 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów. Podpunkt B: 1 p. – za poprawne zaznaczenie punktu na mapie. 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.								
4.	Przykład poprawnej odpowiedzi: Typ lasu: bór Uzasadnienie: W ściółce dominują igły, co oznacza, że na tym terenie rosną drzewa iglaste. Dodatkowo w górnej części fotografii widać piasek, który jest charakterystyczny dla gleb bielicowych (te z kolei należą do mało żyznych i często są porośnięte borami).	0-3	1 p. – za poprawne podanie typu lasu. 1 p. – za odniesienie się w uzasadnieniu do widocznych w ściółce licznych igieł drzew iglastych. 1 p. – za odniesienie się w uzasadnieniu do rodzaju podłoża charakterystycznego dla gleb bielicowych – piasku (łącznie 3 p.). 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.								
5.	Poprawna odpowiedź: B.	0-1	1 p. – za podanie poprawnej odpowiedzi. 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.								
6.	Przykład poprawnej odpowiedzi: <table border="1"> <thead> <tr> <th>Lp.</th><th>Nazwa formy ochrony przyrody</th><th>Lokalizacja</th><th>Co podlega ochronie (przykład)</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td><td>Rezerwat Meteoryt Morasko</td><td>Północna część Poznania</td><td>Krater po upadku</td></tr> </tbody> </table>	Lp.	Nazwa formy ochrony przyrody	Lokalizacja	Co podlega ochronie (przykład)	1.	Rezerwat Meteoryt Morasko	Północna część Poznania	Krater po upadku	0-3	1 p. – za każde poprawne uzupełnienie komórki tabeli (łącznie 3 p.). 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów. * w przypadku Rogalińskiego PK uznaje się każdą odpowiedź, która odnosi się do zakresu ochrony tego parku, np. starorzeczka, dolina Warty itd.
Lp.	Nazwa formy ochrony przyrody	Lokalizacja	Co podlega ochronie (przykład)								
1.	Rezerwat Meteoryt Morasko	Północna część Poznania	Krater po upadku								

Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego
STOPIEŃ REJONOWY 2023/2024

				meteorytu ok. 5 tys. lat temu																											
	2.	Wielkopolski Park Narodowy	Na południe od Poznania, w trójkącie miast Luboń-Stęszew-Mosina	Rzeźba polodowcowa																											
	3.	Rogaliński Park Krajobrazowy	Na południe od Poznania w powiecie poznańskim i śremskim	Dęby „Lech”, „Czech”, „Rus”, „Edward”																											
7.	Poprawna odpowiedź: jezioro rynnowe morena czołowa pradolina				0-3	3 p. – za trzy poprawne odpowiedzi. 2 p. – za dwie poprawne odpowiedzi. 1 p. – za jedną poprawną odpowiedź. 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.																									
8.	Poprawna odpowiedź: Wzór: $P_n = U - Z$ Tabela 1: <table><tr><td>Rok</td><td>Urodzenia</td><td>Zgony</td><td>Saldo migracji</td><td>Przyrost naturalny</td></tr><tr><td>2016</td><td>382 257</td><td>388 009</td><td>1 505</td><td>-5 752</td></tr><tr><td>2018</td><td>388 178</td><td>414 200</td><td>3 612</td><td>-26 022</td></tr><tr><td>2020</td><td>355 309</td><td>477 355</td><td>4 483</td><td>-122 046</td></tr><tr><td>2022</td><td>305 132</td><td>448 448</td><td>1 939</td><td>-143 316</td></tr></table>				Rok	Urodzenia	Zgony	Saldo migracji	Przyrost naturalny	2016	382 257	388 009	1 505	-5 752	2018	388 178	414 200	3 612	-26 022	2020	355 309	477 355	4 483	-122 046	2022	305 132	448 448	1 939	-143 316	0-3	1 p. – za podanie poprawnego wzoru. 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów. 2 p. – za poprawne uzupełnienie czterech komórek tabeli. 1 p. – za poprawne uzupełnienie trzech komórek tabeli. 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.
Rok	Urodzenia	Zgony	Saldo migracji	Przyrost naturalny																											
2016	382 257	388 009	1 505	-5 752																											
2018	388 178	414 200	3 612	-26 022																											
2020	355 309	477 355	4 483	-122 046																											
2022	305 132	448 448	1 939	-143 316																											
9.	Poprawna odpowiedź: F F F				0-3	3 p. – za trzy poprawne odpowiedzi 2 p. – za dwie poprawne odpowiedzi. 1 p. – za jedną poprawną odpowiedź. 0 p. - za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.																									

Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego
STOPIEŃ REJONOWY 2023/2024

10.	Poprawna odpowiedź: Podpunkt A: Zachodniopomorskie Przykład poprawnej odpowiedzi: Podpunkt B: liczbę turystów ogółem, liczbę hoteli, przychody z turystyki Podpunkt C: Walory przyrodnicze: szerokie plaże, klify, wydmy, czyste powietrze, lasy Walory kulturowe: Trzęsacz, port w Kołobrzegu, Dźwirzynie, latarnia morska, Muzeum Przyrodnicze Wolińskiego Parku Narodowego, szlaki turystyczne.	0-6	Podpunkt A: 1 p. – za poprawną odpowiedź. 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów. Podpunkt B: 1 p. – za poprawną odpowiedź. 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów. Podpunkt C: 1 p. – za każdy poprawny walor (łącznie 4 p.). 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.
11.	Przykład poprawnej odpowiedzi (1): Nie powinno się w przyszłości zagospodarowywać tego terenu. Znajduje się on w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki, który jak pokazują mapy jest okresowo zalewany bez powodowania dużych strat. Jest to tzw. polder przeciwpowodziowy, gdzie fala powodziowa znajduje miejsce do rozlania się. Przykład poprawnej odpowiedzi (2): Tak, w przyszłości teren ten można zagospodarować budując tam zbiornik, który będzie wypełniany wodą podczas zagrożenia powodziowego. Zebrana wówczas woda może zostać wykorzystana np. do produkcji energii elektrycznej lub do regulacji poziomu wody w rzece w celu zapewnienia warunków do żeglugi.	0-2	2 p. – za odpowiedź (pozytywną lub negatywną) wraz z uzasadnieniem. 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.
12.	Poprawna odpowiedź: Elektrownia wiatrowa	0-1	1 p. – za poprawną odpowiedź. 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.
13.	Przykład poprawnej odpowiedzi: Po wybudowaniu węzła komunikacyjnego Wrocław – Południe krajobraz z rolniczego przekształcony został w	0-3	3 p. – za przedstawienie co najmniej jednej zmiany w krajobrazie i odwołanie się w charakterystyce do pozytywnego i negatywnego skutku zmian.

Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego
STOPIEŃ REJONOWY 2023/2024

	przemysłowy. Zmniejszyła się powierzchnia pól uprawnych, a w ich miejscu powstały hale, supermarkety, magazyny lub centra logistyczne. Pozytywną konsekwencją jest zwiększenie się liczby miejsc pracy dla miejscowej ludności, negatywną to zmiana struktury użytkowania terenu, która powoduje większe nagrzanie powierzchni i odczucie ciepła latem, a także wzrost zanieczyszczeń przez samochody transportujące towar.		2 p. – za przedstawienie co najmniej jednej zmiany w krajobrazie i odwołanie się w charakterystyce do pozytywnego lub negatywnego skutku zmian. 1 p. – za przedstawienie co najmniej jednej zmiany w krajobrazie bez odwołania się w charakterystyce do pozytywnego i negatywnego skutku zmian. 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów
14.	Poprawna odpowiedź: P P F	0-3	3 p. – za trzy poprawne odpowiedzi. 2 p. – za dwie poprawne odpowiedzi. 1 p. – za jedną poprawną odpowiedź. 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.
15.	Poprawna odpowiedź: 4 2 1	0-3	3 p. – za trzy poprawne odpowiedzi. 2 p. – za dwie poprawne odpowiedzi. 1 p. – za jedną poprawną odpowiedź. 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.
16.	Poprawna odpowiedź: F F P P P	0-5	5 p. – za pięć poprawnych odpowiedzi. 4 p. – za cztery poprawne odpowiedzi. 3 p. – za trzy poprawne odpowiedzi. 2 p. – za dwie poprawne odpowiedzi. 1 p. – za jedną poprawną odpowiedź. 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego
STOPIEŃ WOJEWÓDZKI 2023/2024

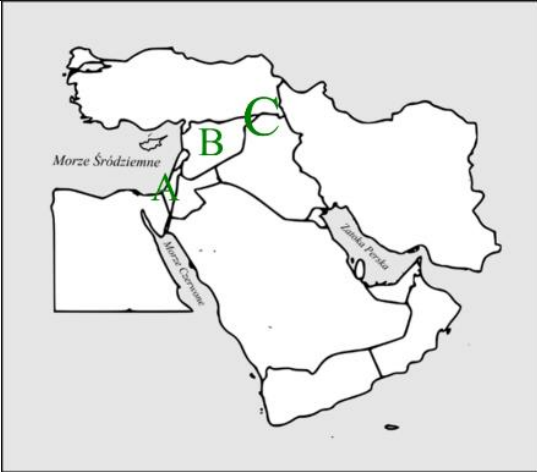
Schemat punktowania testu z geografii – stopień wojewódzki 2023/2024

Nr zadania	Poprawna/przykładowa odpowiedź	Liczba punktów	Schemat punktowania										
1.	Poprawna odpowiedź: Cieśnina Gibraltarska, Cieśnina Sycylijska Cieśnina Duńska	0-3	3 p. – za poprawne podanie trzech nazw cieśnin. 2 p. – za poprawne podanie dwóch nazw cieśnin. 1 p. – za poprawne podanie jednej nazw cieśniny. 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.										
2.	Poprawna odpowiedź: <table><tr><th>Treść mapy</th><th>Zastosowana skala</th></tr><tr><td>Polska – Warmia, Mazury i Suwalszczyzna</td><td>B</td></tr><tr><td>Afryka – ukształtowanie powierzchni</td><td>A</td></tr><tr><td>Świat – podział polityczny</td><td>C</td></tr><tr><td>Europa – kraje Europy Środkowej</td><td>D</td></tr></table>	Treść mapy	Zastosowana skala	Polska – Warmia, Mazury i Suwalszczyzna	B	Afryka – ukształtowanie powierzchni	A	Świat – podział polityczny	C	Europa – kraje Europy Środkowej	D	0-4	4 p. – za poprawne przyporządkowanie czterech skali. 3 p. – za poprawne przyporządkowanie trzech skali. 2 p. – za poprawne przyporządkowanie dwóch skali. 1 p. – za poprawne przyporządkowanie jednej skali. 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.
Treść mapy	Zastosowana skala												
Polska – Warmia, Mazury i Suwalszczyzna	B												
Afryka – ukształtowanie powierzchni	A												
Świat – podział polityczny	C												
Europa – kraje Europy Środkowej	D												
3.	Poprawna odpowiedź: 3 h + 9 h = 12 h (różnica czasu strefowego między miejscowościami) 15:00 + 12 h = 3:00 Odpowiedź: Mieszkaniec Tokio odbierze telefon 25.12.2023 o godzinie 3:00 (w nocy).	0-2	2 p. – za poprawny sposób obliczeń i wynik. 1 p. – za same obliczenia lub sam wynik. 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.										
4.	Poprawna odpowiedź: 1:60000 - skala liczbowa mapy 8 cm - odległość na mapie Szukane: x- rzeczywista odległość Rozwiązanie: 1 cm - 60000 cm 8 cm - x x = 8 x 60000 = 480 000 cm = 4,8 km	0-3	Po 1 p.: – za poprawne obliczenie rzeczywistej odległości na mapie w skali 1:60000; – za poprawne obliczenie skali mapy, na której odległość wyniesie na mapie 3 m (dowolny sposób zapisu skali); – za udzielenie odpowiedzi (zapis skali liczbowej). 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.										

Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego
STOPIEŃ WOJEWÓDZKI 2023/2024

	MAPA 2 480 000 cm - rzeczywista odległość 3 cm - odległość na mapie Szukane: skala mapy Rozwiązanie: 3 cm - 480 000 cm 1 cm - x x = 480 000 / 3 = 160 000 skala 1 : 160 000								
5.	Poprawna odpowiedź: <table><tr><td>Austria Wiedeń</td><td>Dania Kopenhaga</td><td>Czarnogóra Podgorica</td></tr><tr><td>Belgia Bruksela</td><td>Mołdawia Kiszyniów</td><td>Rumunia Bukareszt</td></tr></table>	Austria Wiedeń	Dania Kopenhaga	Czarnogóra Podgorica	Belgia Bruksela	Mołdawia Kiszyniów	Rumunia Bukareszt	0-6	Po 1 p. za każdą parę państwo-stolica. 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.
Austria Wiedeń	Dania Kopenhaga	Czarnogóra Podgorica							
Belgia Bruksela	Mołdawia Kiszyniów	Rumunia Bukareszt							
6.	Poprawna odpowiedź: Rason (Korea N)	0-1	1 p. – za poprawny wybór stacji. 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.						
7.	Poprawna odpowiedź: A. A - Palestyńczycy (Arabowie) i Izraelczycy* *dopuszczalne: Żydzi B - Zwolennicy i przeciwnicy prezydenta Baszszara al-Asada C - 1) Kurdowie a mieszkańcy Turcji, Syrii, Iranu i Iraku lub 2) Kurdowie a Państwo Islamskie B.	0-6	Podpunkt A: Po 1 p. za poprawny zapis stron każdego konfliktu. 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów. Podpunkt B: Po 1 p. za poprawne przyporządkowanie każdej litery na mapie. 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.						

Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego
STOPIEŃ WOJEWÓDZKI 2023/2024

				
8.	Przykład poprawnej odpowiedzi: Obszary lądowe nagrzewają się intensywniej i szybciej. Tworzą się nad nimi tzw. kominy konwekcyjne/prądy konwekcyjne/prądy wstępujące. Powietrze unosi się w nich do góry (podobnie jak nad równikiem w schemacie cyrkulacji ziemskiej atmosfery) dzięki czemu bociany są wnoszone ku górze przy minimalnym nakładzie energii. Następnie szybują do kolejnego komina konwekcyjnego i w ten sposób pokonują część drogi. Nad wodami nie tworzą się tego typu kominy, stąd ich celowe omijanie przez ptaki.	0-2	2 p. – za uwzględnienie w odpowiedzi dynamiki nagrzewania się lądu i odwołanie do cyrkulacji ziemskiej atmosfery (konwekcja) w kontekście lotu bocianów. 1 p. – za uwzględnienie w odpowiedzi dynamiki nagrzewania się lądu lub odwołanie do cyrkulacji ziemskiej atmosfery (konwekcja) w kontekście lotu bocianów. 0 p. - za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.	
9.	Poprawna odpowiedź: 1 – Zbiornik Nasera, 11 2 – Jezioro Aralskie, 20 3 – Jezioro Wiktorii, 10 4 – rzeka Niger, 6 5 – rzeka Dunaj, 1 6 – rzeka Syr-daria, 17	0-6	Po 1 p. za każdy poprawnie uzupełniony wiersz (nazwę obiektu i numer na mapie). 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.	

Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego
STOPIEŃ WOJEWÓDZKI 2023/2024

10.	Poprawna odpowiedź: Polska, Szwecja, Portugalia, Szwajcaria, Francja	0-5	Po 1 p. za każdą poprawnie uzupełnioną kolumnę (nazwę państwa). 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.
11.	Poprawna odpowiedź: 1 – skały przepuszczalne 2 – warstwa wodonośna 3 – studnia artezyjska 4 – skały nieprzepuszczalne 5 – studnia subartezyjska 6 – poziom/zwierciadło wód podziemnych	0-6	Po 1 p. za każdy poprawnie uzupełniony podpis elementu zaznaczonego na rysunku. 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.
12.	Przykład poprawnej odpowiedzi: A. Atol / wyspa koralowa B. 1. Wokół wyspy wulkanicznej tworzy się rafa koralowa. 2. Coraz większa masa wapiennych szczątków organizmów rafy powoduje stopniowe obniżanie i zanurzanie wyspy w oceanie. 3. Z pozostałego pierścienia rafy nad powierzchnią wody (na skutek erozji) powstaje piasek, w którym z czasem rozwijają się rośliny. Wyspa się rozrasta. C. Pas lotniczy, powstał w celach militarnych podczas II wojny światowej.	0-6	Podpunkt A: 1 p. – za poprawną nazwę typu wyspy wulkanicznej. 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów. Podpunkt B: 3 p. – za poprawny zapis etapów w trzech punktach z uwzględnieniem: 1) Tworzenia się rafy koralowej 2) Wpływu masy szczątków organizmów na zapadanie wyspy 3) Powstawania piasku z rafy nad powierzchnią wody. 2 p. – za poprawny zapis dwóch z trzech etapów. 1 p. – za poprawny zapis jednego z trzech etapów. 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów. Podpunkt C: 2 p. – za poprawne rozpoznanie zaznaczonego elementu (pasa lotniczego) i określenie celu jego wybudowania (działania militarne). 1 p. – za poprawne rozpoznanie zaznaczonego elementu (pasa lotniczego) lub określenie celu jego wybudowania (działania militarne). 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Wojewódzki Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego
STOPIEŃ WOJEWÓDZKI 2023/2024

13.	Poprawna odpowiedź: Stanisław Siedlecki Henryk Arctowski Antoni Dobrowolski Czesław Centkiewicz	0-4	Po 1 p. za każde poprawnie zapisane imię i nazwisko badaczki/badacza obszarów polarnych. 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.
14.	Przykład poprawnej odpowiedzi: Lodowce górskie zasilają rzekę, która jest głównym źródłem wody dla mieszkańców El Alto. Topnienie lodowców doprowadzi do niższych przepływów wody w rzekach, a w konsekwencji do częstszego występowania suszy. Także i górska turystyka (np. jazda na nartach) ucierpi, gdyż znikną tereny do tego przeznaczone. Trzecią możliwą konsekwencją są migracje ludzi z terenów wiejskich, którzy nie będą mogli gospodarować jak dotychczas, do miast i narastanie napięć podczas reglamentowania wody rosnącej miejskiej społeczności.	0-3	3 p. – za trzy poprawne konsekwencje. 2 p. – za dwie poprawne konsekwencje. 1 p. – za jedną poprawną konsekwencję. 0 p. - za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.
15.	Przykład poprawnej odpowiedzi: Wspomniany badacz przypuszcza, że może mieć związek ze <u>znikającą krą</u> na Oceanie Arktycznym, która odsłania coraz większe połacie otwartej wody na północ od Svalbardu i pozwala jej <u>parować</u> , tym samym <u>napędzając zimowe opady śniegu</u> wzdłuż górzystych północnych wybrzeży.	0-3	3 p. – za uwzględnienie w odpowiedzi: 1) Znikającej kry – jako pierwotnej przyczyny 2) Zwiększonego parowania – jako konsekwencji zaniku kry (zmiany albedo) 3) Potęgowania opadów śniegu – jako konsekwencji zwiększonego parowania 2 p. – za uwzględnienie dwóch z powyższych elementów. 1 p. – za uwzględnienie jednego elementu. 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.